SEZAİ KARAKOÇ

ŞAHDAMAR-KÖRFEZ SESLER

ŞİİRLER II

9. Baskı

DİRİLİŞ YAYINLARI
Nuruosmaniye Cad.Derin Han, No: 8/1
34410 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: (0212) 519 04 57
Posta Çeki:348155
www.dirilisyayinlari.gen.tr

Diriliş Yayınları : 7

Birinci baskı
Körfez :1959
Şahdamar :1962
Sesler :1968
İkinci baskı (Birarada) :1974
Üçüncü baskı :1978
Dördüncü baskı :1982
Beşinci baskı :1990
Altıncı baskı :1996
Yedinci baskı :1998
Sekizinci baskı :2005

BU KİTAP

Bu kitap, yazarın, 1953 - 1967 yılları arasında **İstanbul, Büyük Doğu, Şiir Sanatı, Pazar Postası, Türk Yurdu, Türk Dili, Diriliş, Papirüs, Değişim, Dost, Yeni İstiklâl, Yeni İnsan, Soyut** dergilerinde yayınlanmış ve daha sonra **Körfez, Şahdamar** ve **Sesler** adındaki kitaplarında toplanmış şiirleri içine almaktadır. Önce ayrı ayrı basılan kitaplar, daha sonra birarada olarak **Şiirler III - Körfez / Şahdamar / Sesler** adıyla çıkmış, bu baskıdan itibaren de, şiirlerin toplu basımındaki düzene, kronolojik sıraya uyularak, **Şiirler II - Şahdamar - Körfez - Sesler** ismiyle yayınlanmıştır.

© **Diriliş Yayınları.** BU KİTAP DAHİL BÜTÜN ESERLERİMİZİN TÜM YAYIN HAKLARI SAKLIDIR (Değerlendirme amacıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yazarın yazılı izni olmadan, hiçbir surette alınamaz, çoğaltılamaz, çevirisi yapılamaz, radyo, TV'lerde okunamaz, kaset ve CD'lere aktarılamaz, internet dosyası açılamaz).

Dizgi-İç Düzen: Hayalevi Tasarım
Baskı - Cilt: Bayrak®
Davutpaşa Cd. No:14 Topkapı/İstanbul
İstanbul - Mayıs 2011

ŞAHDAMAR - KÖRFEZ
- S E S L E R

ŞAHDAMAR

KAR ŞİİRİ

Karın yağdığını görünce
Kar tutan toprağı anlayacaksın
Toprakta bir karış karı görünce
Kar içinde yanan karı anlayacaksın

Allah kar gibi gökten yağınca
Karlar sıcak sıcak saçlarına değince
Başını önüne eğince
Benim bu şiirimi anlayacaksın

Bu adam o adam gelip gider
Senin ellerinde rüyam gelip gider
Her affın içinde bir intikam gelip gider
Bu şiirimi anlayınca beni anlayacaksın

Ben bu şiiri yazdım âşık çeşidi
Öyle kar yağdı ki elim üşüdü
Ruhum seni düşününce ışıdı
Her şeyi beni anlayınca anlayacaksın

(1953, Ocak)

ŞEHRAZAT

Sen gecenin gündüzün dışında
Sen kalbin atışında kanın akışında
Sen Şehrazat bir lâmba bir hükümdar bakışında
Bir ölüm kuşunun feryadını duyarsın

Sen bir rüya geceleyin gündüzün
Sen bir yağmur ince hazin
Sen şarkılarca büyük uzun
Sen yolunu kaybeden yolcuların üstüne
Bir ömür boyu yağan bir ömür boyu karsın

Sen merhamet sen rüzgâr sen tiril tiril kadın
Sen bir mahşer içinde en aziz yalnızlığı yaşadın
Sen başını çeviren cellatbaşının güne
Sen öyle ki sen diye diye seni anlayamayız
Şehrazat ah Şehrazat Şehrazat
Sen sevgili sen can sen yarsın

(1953, Şubat)

KARAÇAY'IN TÜRKÜSÜ: DANSEDEN İKİ KARDEŞ

Ben Karaçay ve eller pamuk gibi yumuşak
Eller hafifçe tutmuş birbirini
Ben güneşin altında garip dost garip ırmak
Ben doğmayan bir çocuk için söylenen ninni
Eller hafifçe tutmuş birbirini

Anlat bakır mangal yalnızlığını anlat
Anlat yalnızlığını rüyadan kalma halı
Ayaklara ışık tut vücutlara şarkı kat
Birbirinin içinde iki kardeşin eli
Anlat yalnızlığını rüyadan kalma halı

Aziz misafirlere bir öpücük bir çiçek
Onlar sabaha kadar dansedecek bu gece
Ve çocuk benden süslü cam çakıl isteyecek
Bense akar dururum yalnızca ve delice
Onlar sabaha kadar dansedecek bu gece

Ben Karaçay ve eller pamuk gibi yumuşak
Eller hafifçe tutmuş birbirini
Ben güneşin altında garip dost garip ırmak
Ben doğmayan bir çocuk için söylenen ninni
Eller hafifçe tutmuş birbirini

(1953, Şubat)

ŞAHDAMAR

Siz hürsünüz; siz şartsız ve kayıtsızsınız.
Bir balığın, bir siyah, bir kara balığın
İncecik kılçığı üzerine yemin edersiniz;
(K) harfi üzerine yemin edersiniz.
Rakı içen kadınların, çiçek yiyen kızların
İyilikleri, günahları ve çeyizleri üzerine yemin edersiniz.
İstakozların, kırmızı ve mavi istakozların
Bir mavzerlik peygamberlikleri üzerine,
Küçük ve büyük, açılı ve açısız
Yeminler yeminler yeminler edersiniz.
Siz siz üzre yemin edersiniz.

Biz hayret eder, kuvvet eder, dudağımızı bükeriz;
Dudağımızı kör makaslarla dilim dilim ederiz.
İki tane elimiz var deriz;
Bin tane elimiz olsaydı
Bini birbirinin aynı olurdu deriz.
999 elimiz kağıt gibi yansın,

Bir elimiz güneş gibi dursun...
Biz elbette dudak büker, hayret ederiz

Biz inkâr eder, inkârı severiz
Bayram hediyenizi iade ederiz
Biz mahcup ve onurlu çocuklarız
Başımızı kaldırıp bir bakmayız
Siz rüyalarınızda yaşayıp durursunuz
Siz güvercinleri gözlerinden vurursunuz
Siz ekmeğin hamurunu, aşkın hamurunu samandan
yoğurursunuz
Siz rüyalarınızda yaşayıp durursunuz

Toprağı zindana koyduk biz
Üzerine yedi kilit vurduk biz
Kaç gelinin alnında kaç yumurta kırdık biz
Varsın yarın takılsın benim çene kemiğim
Bir köpeğin ön dişlerine
Ve Fahriye'nin kürek kemiği tam ortasından yarılsın
Biz inkâr eder, şah inkârları severiz

Kafamızı kaldırıp bir bakmayız
.....
Ruhumuzun içinde kar yağar
Anamızdan doğduğumuz geceden beri
Heybemizi emektar makinelere yükleriz
Fikirlerimizi tıfıl vinçlere
İri buğday tanelerinin trenleri yürüttüğünü bilmeyiz
Biz yangında koşuyu kaybeden atlarız
Biz kirli ve temiz çamaşırları
Aynı zaman aynı minval üzere katlarız
Biz koşu bittikten sonra da koşan atlarız

Siz kalbe hançer gibi giren
Siz kalbten ağaç gibi çıkan
Siz bize şahdamarımızdan yakın
Siz yüzükler içindeki kan
Siz inançların sedef kabuğunu
Ebabil kuşlarının gagalarıyla kıran

Bununla beraber üzülmediğinizi biliyoruz
Gün gelecek toprağın altına uzanacağız
Her gece saat beş sularında sizi
Toplar damarlarımızın içinde bekleyeceğiz

(1953, Mart)

KARA YILAN

Güneşin yeni doğduğunu sana haber veriyorum
Yağmurun hafifliğini toprağın ağırlığını
Ve bütün varlığımla kara yılan seni çağırıyorum
Seni çağırıyorum parmaklarımdan süt içmeğe
Pamuğun ağırlığını yapan dağın hafifliğini
Sana haber veriyorum yeni doğduğunu güneşin

Ben güneyli çocuk arkadaşım ben güneyli çocuk
Günahlarım kadar ömrüm vardır
Ağarmayan saçımı güneşe tutuyorum
Saçlarımı acının elinde unutuyorum
Parmaklarımdan süt içmeğe çağırıyorum seni
Ben güneyli çocuk arkadaşım ben güneyli çocuk

Ben çiçek gibi taşımıyorum göğsümde aşkı
Ben aşkı göğsümde kurşun gibi taşıyorum
Gelmiş dayanmışım demir kapısına sevdanın
Ben yaşamıyor gibi yaşamıyor gibi yaşıyorum
Ben aşkı göğsümde kurşun gibi taşıyorum

Seni süt içmeğe çağırıyorum parmaklarımdan
Kara yılan kara yılan kara yılan kara yılan

(1953, Mart)

ÖTESİNİ SÖYLEMEYECEĞİM

Kırmızı kiremitler üzerine yağmur yağıyor
Evimizin tahtadan olduğunu biliyorsunuz
Yağmur yağıyor ve bazı tahtalar vardır
Suyun içinde gürül gürül yanan
Dudağımı büküyorum ve topladığım çalıları
Bekçi Halilin kız kardeşinin oğluna ait
Daha doğrusu halasından kendisine kalacak olan
Arsasındaki yıkık duvarın iç tarafına saklıyorum
Hiç kimsenin bilmesine imkân yok
İmkân ve ihtimal bile yok sizin bilmenize Bay Yabancı
Ve yağmur yağıyor ben bir şeyler olacağını biliyorum
Ellerime bakıyorum ve ellerimin benden bilgili
Bir hayli bilgili olduğunu biliyorum
Bilgili fakat parmaklarım ince ve uzun değil
Sizin bayanınızınki gibi ince ve uzun değil
Annemi babamı karıştırmayın işin içine
İnanmazsınız ama onların şuncacık

Şuncacık evet şuncacık bir alâkaları bile yok
Sizin def olup gitmenizi istiyorum işte o kadar
Ali de istiyor ama söylemekten çekiniyor
Halbuki siz insanı öldürmezsiniz değil mi?
Gidiniz ve öteki yabancıları da beraber götürünüz
Tuhaf ve acaip şapkalarınızı da beraber götürünüz emi
Boynunuzdaki o uzun ve süslü şeritleri de
Kirli çamaşırları tahta döşemelerin
Üzerinde bırakmamanızı yalvararak isteyeceğim
Yalvararak isteyeceğim diyorum Medenî Adam
Siz bilmezsiniz size anlatmak da istemem
Kardeşim Ali gömleğinizi mutlaka giyecektir
Halbuki ben Bay Fransız sizin gömleğinizi
Hatta Matmazel Nikol'un o kırmızı ipekli gömleğini
Hani etekleri şöyle kıvrım kıvrımdır ya
Bile giymek istemem istemeyeceğim
Evimizin tahtadan olduğunu biliyorsunuz
Kibrit gibi iç içe sıkışmış tahtadan
Hem şu bildiğiniz usule de lüzum yok
Tepesi demir askerleriniz babamı alıp götürmeseler
O zaman siz görürsünüz Bay Yabancı
Ağaçların tepesine çıkabileceğimizi
Ben ve kardeşim Ali'nin anlayabileceğinizi umarım
Siz uyuduktan sonra odanıza girebileceğimizi
— Ben bunu ispat edeceğim —
Hani sizin şu yüzü kurabiye bir bayanınız var ya
Beyaz ve yumuşak
Hani tepesinde ikisi kısa biri uzun üç tüy var
Onu siz başka yerlerden getiriyordunuz
Sayın Bayanınızın gözleri çakmak çakmak yanıyordu
Siz ötekini Bay Yabancı gizli gizli öpüyordunuz

Elinizle onu belinden tutuyordunuz sonra öpüyordunuz
Siz bizi görmüyordunuz
Biz ağacın tepesinden seyrediyorduk
Siz onu çok öpüyordunuz
Ötesini söylemeyeceğim Bay Yabancı
Ben siz belki bilmezsiniz on yaşındayım
Annem böyle konuşmak ayıptır dedi
Annem o kadına şeytan diyor
Bizim kediler de ona tuhaf tuhaf bakıyorlar
Siz şeytanı çok seviyorsunuz galiba Bay Yabancı
Siz şeytanı niçin bu kadar çok öpüyorsunuz
Kabul ediyorum sizinki bizimkinden daha güzel
Ama bizimki sizinkinden daha efendi daha utangaç
Onu hiç görmedim o bize hiç gelmiyor
Hele yağmur onu hiç deliğinden çıkarmıyor sanıyorum
Ben yağmuru çok seviyorum Bay Yabancı
Sizin ıslak saçlarınızı hiç sevmiyorum
Tunusluların saçlarına benzemiyor sizin saçlarınız
Bizim saçlarımıza benzemiyor sizin saçlarınız
Ben karayım beni de amcamın oğlu seviyor
Sizin o kadını sevmiyor Süleyman
Süleyman benden başka kimseyi sevmiyor
Ben de onu seviyorum
Onu ve bizim evi seviyorum
Bizim evin her tarafı tahtadandır
Ayrıca matmazelin üzerine
Bir akrep atabileceğimi de düşünün
Tam karnının beyaz yerinden tutarsanız bir şey yapmaz
Ama onu Matmazel bilmez ki o tam kuyruğundan tutar
Sizin Matmazel bir ölse siz onu bir daha göremezsiniz
Halbuki bizim ölülerimizi teyzem görüyor

Onlarla konuşuyor onlara ekmek veriyor
Onlar ekmek yiyor anladın mı Bay Yabancı
Matmazel bir ölse ona kimse ekmek vermez
Onun için gidin şapkalarınızı da beraber götürün
Melekler bir demir parçasının üzerine oturmuşlar
Her biri bir damla atıyor aşağıya
İşte yağmur bunun için yağıyor
Ben bunun için yağmuru seviyorum
Yağmur bizim için yağıyor
Çalılar için Süleyman'ın tabancası için
Kalkıp gidin kırmızı kiremitler üzerine
Bizim tahta evin üzerine yağmur yağıyor

(1953, Eylül)

PİNGPONG MASASI

.....

Beyaz iplik sert iplik ve tak tak
Yuvarlak top küçük top ve tak tak
Pingpong masası varla yok arası
Ben ellerim kesik varla yok arası
..... Öpücüğüne eyvallah ve tak tak
Beraber sinemaya ... evet ... ve tak tak
Pingpong masası varla yok arası

Öküzün gözü veya dananın kuyruğu
Kadifekale veya Sen nehri
Ha Sezai ha pingpong masası
Ha pingpong masası ha boş tüfek
Bir el işareti eyvallah ve tak tak
Gözlerin ne kadar güzel ne kadar iyi
Ne kadar güzel ne kadar sıcak
Tak tak tak tak tak tak tak

(1954, Bahar)

LİLİ

Bu kuklaların kukla olmadığı besbelli
Ne söyledilerse tıpıtıpına gerçek besbelli
Altın saçlarını yana atışı yok mu Lili'nin
Lili'nin yağdan kıl çekercesine inanışı
Lili'nin yağdan kıl çekercesine yaşayışı yok mu
Kuklalar titremesin ne yapsın
Adam konuşmasını bilmezse ne yapsın
Kuklaların kukla olmadığı besbelli
Lili'nin çekip gideceği besbelli
Lili'nin dönüp geleceği besbelli

Ekmek ha bakkalın olmuş ha Cabaret de Paris'nin
Sen herhangi bir ekmek yiyeceksin işte Lili
Ekmek ne kadar Allah'ınsa Lili de o kadar Allah'ın Lili
Yüzün ruhun kadar aydınlık ya Lili
Gönlün soğuk sular güzel aynalar gibi ya Lili
Anladın ya kutunun içinden çıkan mendil
Olamaz Üsküdar'dan geçeriken bulduğun mendil

— Bizi bırakıp nereye gidiyorsun Lili
Demek bizi bırakıp gidiyorsun Lili
Sen daima güzeller güzelini bulursun Lili
Sen istesen de taş yürekli olamazsın
Sen daima güzeller güzeli olursun Lili
Demek gideceksin arkana dönüp bakmayacaksın
Hangi kuş hangi şafakta ölecek görmeyeceksin
Öyleyse al bu kürkü bu veda kürkünü Lili
Tüyleri şiirler olan bu mahcup kürkü
Sen daima sultanlar sultanı olursun Lili
Demek sen gidiyorsun Lili
Bizi öpmeden mi gideceksin Lili

Lili'nin güneşin altında duruşu yok mu
Perdeleri sıyırıp çirkin adamı burnundan yakalayışı yok mu
Eline bavulunu alışı yollara koyuluşu yok mu
Çirkin adamın güzel adam oluşu yok mu
Yaklaşıp onu saçlarından yakalayışı
Uzaklaşıp yollarda yol oluşu yok mu
Lili'nin bir tavşan gibi koşuşu
Keklik gibi dönüp bakışı ve yıldırım gibi koşuşu yok mu
Adam da tam o zaman kapıdan çıkmaz mı dışarı
Lili'nin adamın boynuna çocukça ve çılgınca atılışı yok mu

Ben konuşmasını bilmem Lili

(1954, Bahar)

KÖŞE

1.

Saçlarını kimler için bölük bölük yapmışsın
Saçlarını ruhumun evliyalarınca örülen
Tarif edilmez güllerin yankısı gözlerin
Gözlerin kaç kişinin gözlerinde gezinir
Sen kaç köşeli yıldızsın

Fabrika dumanlarında resmin
Kirli ve temiz haritaları doldurmuşsun
Hâtırasız ve geleceksiz bir iç deniz gibi
Aşka veda etmiş topraklarda durmuşsun

Benim geçmiş zaman içinde yan gelip yattığıma bakma
Ben geleceğin kara gözlü zalimlerindenim
Bir tek köşen bile ayrılmamışken bana
Var olan ve olacak olan bütün köşelerinin sahibi benim
Ben geleceğin kara gözlü zalimlerindenim
Sen kaç köşeli yıldızsın

(1954, Nisan)

2.

Evlerinin içi ayna döşeli
Ayna hâtıra gözler ve sevmek
Benim aşkım bin bir köşeli ah bin bir köşeli
Bir köşe gidince bin köşe yeniden gelecek
Ayna hâtıra gözler ve sevmek

Evlerinin içi kabartma bahar
Köşelerde keklik gibi bakıp duran saksılar
Halıları öpe öpe nakış yapar nakış gibi ayaklar
Siz söyleyin insan seve seve ölmez ne yapar
Köşelerde keklik gibi bakıp duran saksılar

Evlerinin içi yeni güllerden
Görülmemiş güneşleri görülmemiş gözlerine getiren
Sağ köşedeki entari sol köşedeki şapka
Beni katil suların ortasına bıraka
Katil sular güneşi gözlerinden götüren

Evlerinin içi gurur döşeli
Benim aşkım bin bir köşeli ah bin bir köşeli

(1954, Mayıs)

3.

Sen geldin benim deli köşemde durdun
Bulutlar geldi üstünde durdu
Merhametin ta kendisiydi gözlerin
Merhamet saçlarını ıslatan sessiz bir yağmurdu
Bulutlar geldi altında durduk

Konuştun güneşi hatırlıyordum
Gariptin yepyeni bir sesin vardı
Bu ses öyle benim öyle yabancı
Bu ses saçlarımı ıslatan sessiz bir kardı

Dişlerin öpülen çocuk yüzleri
Güneşe açılan küçük aynalar
Sert içkiler keskin kokular dişlerin
İçinden geçilen küçük aynalar

Ve güldün rengârenk yağmurlar yağdı
İnsanı ağlatan yağmurlar yağdı
Yaralı bir ceylan gözleri kadar sıcak
Yaralı bir ceylan kalbi gibi içli bir sesin vardı

Sen geldin benim deli köşemde durdun
Bulutlar geldi üstünde durdu
Merhametin ta kendisiydi gözlerin

(1954, Mayıs)

4.

Taşların ortasında Leylâ'nın gözleri
Leylâ köşe köşe göz göz şiirin ortasında
Ben Leylâ'yı bulduğumdan yahut kaybettiğimden beri
Leylâ ya o adamın bardağında ya o dağın ortasında

Ben Leylâ gibi güneş doğarken uyanamam
Şehir gece gündüz benim içime uyur
Leylâ'yı götürüp Londra'nın ortasında bıraksam
Bir bülbül gibi yaşamasını değiştirmez çocuktur

Leylâ diyorsam kesik yanaklarıyla Leylâ
Üç köşeli dünyasıyla
Okuyla yayıyla yaylasıyla acımasıyla
Leylâ diyorsam şu bizim gerçek Leylâ

Biz seni işte böyle seviyoruz Leylâ

O gitti bize ağlamak kaldı kala kala

(1954, Aralık)

5.

Beni yeraltı sularına karşı iyi savun
Tırnağını taşa sürten yitik keçilere karşı
Bu çeşmenin üç köşesinden hangisinden su içecek
Senin bahtsız ve mesut Eyyub'un

Atların en güzel biçimini sessizce kalbime indiriyor
İçimde İstanbul çalkanırken bozbulanık çeşme
Bir dans için can vermeğe hazır bekliyorum
Sen orda gelirayak kuklalara insan gibi konuşmasını öğretme

Su akıyor birikiyor kan lekeleri
Kurtulsam diyorum bir eser buna engel
Öyle büyüyor öyle çoğalıyorsun
İstanbul kalmıyor

Hangi köşesinde huzur o köşesinde sen
Hangi köşesinde yeni çağlara uygun odalar
Ben bölünmez bir şairsem
Sen bölünmez bir anne
Bir çeşme

(1956, Haziran)

ÇAY

Baş köşeyi kim aldı kime verdin
Bir bardak soğuk su gibidir onlar
Ellerinin uzandığı her masada
Taş gibi çay

Bizim içtiğimiz çay da çaydır
Çarpık dudaklı ezik gözlü allı mavili çaylar
Vâdilerden renkli yağmurlar gibi gelir
İçtiğimiz çay
Dans eden bir kadının ayak bilekleri gibidir
Judy Garland gibi çay
Kan gibi çay

Şehirlerden çok güneş vardır o çaylarda
O çaylar dağları bin parça eder ve getirir
Yaşamayı çağıl çağıl getirir
O çaylardan su içenlerin gözleri
Benim çay bardağımda senin gözlerin olur
Senin gözlerin sizin çay bardaklarınızda
Onların gözleri

Çay

(1954, Aralık)

KAPALI ÇARŞI

Kendi yastıklarına gölge salmasın
Çocuklarının öpüşleri onlara anlat
Onlara anlat yağmur karşılıklı yağar
Ruhların içindeki müzikle karşılıklı
Kapalı çarşı içinde bir sigara
Bir keman kılıfı senin saçlarına sürünen yağ
Onlara anlat kadınların gözlerinin içinden geçer
Kapalı Çarşı ve Kapalı Çarşı'yı götüren saat

Bir inci gerdanlık dumanları içinde kapkara
Anlamağa başladığı ağır ve çekilmez kelimeler içinde dağ
Senin resmin ince gerdanlığın siyah parlaklığı içinde ışıklı
Işıklı ışıksız yandan ve önden ışıksız arkadan ve içten ışıklı
Onlara anlat ki insan kelimelerden ve şiirden yaratılmadı
Tüyler içinde gelen yeni dünya
Bir sandalye kadar hür olduğu gün
Sen cuma gününün hürriyet kadar kutsal olduğunu onlara anlat

Benim aynamı küçültüp büyülten onlar
Benim aynamı aynalıktan çıkaran
Kapalı çarşılar içinde fikre ve gerçeğe
Neler neler etti anlarsın onlar
Şemsiyeler gibi
Felâketlerin en şakacısına açılıveren onlar
Kendi yastıklarına düşmesin
Dostlarının kadınları üstündeki gölgesi onlara anlat
Kapalı çarşılar içinde
Aslanların ağaç kabuğuna yazdığı şiir
Kapalı çarşı içerisinde
Açık ve keskin yumuşak ve güzel Kur'an sesleri
Kapalı çarşı içinde kapalı rüya çarşıları
Kapalı çarşı içinde öfke ve af çarşıları

Kapalı Çarşı'ya gittiğin zaman
Bir yangın sonrasının gazetelerini okudun
Bir gazete uzun ve kül olmuş bir gazeteydi Kapalı Çarşı
Mavi gözlü bir gazete

Kapalı Çarşı içinde bulutların en senin olanı
Sen bana kapalı çarşı
Şüphesiz o kadar satılan ve alınanlar var ki
Şüphesiz bir harita kırığı
Bir yapma deniz parçasıyla kapalı Kapalı Çarşı

Sen kapalı çarşılar üstüne yağmur yağanı
Yağmurun iyi ve doğru yağmadığını onlara anlat

(1954, Aralık)

İNCİ DAKİKALARI

Sen bana yeni yılsın her dakika
Her dakika bir yaşıma daha giriyorum

Sen benim üstüne titrediğim güzel ve yeni
Saatim kadar saadetimin gözbebeği zamansın
Ben bin parçaya bölündüm her parçasında
Her parçasındayım kırkayak sesli boğuk Arkadaşlığın
Çalkantısız Üniversitenin yalnızlığın ve ağlamanın
Erkek ağlar mı diyeceksin
Hayber'in kapısı ağlar mı erkek ağlar mı
Ben yel gibi erkekler ağlar diyorum
Bir dakika ağlar yılbaşı dakikasında
Daha gözlerinin gerçek yaşları belirmeden
Ağlamak diye bir şey yoktur diye bir şey
Yüzme bilmeyen bir uyurgezer yüzer ya
Çürük ve havada asılı tahtalar üstünde
Hafif kedi ayaklarıyla yürür gerçekten yürür ya

Sen benim ağlamamı erkekliğime
Uyanan ölmeyen yenilenen
Azgın kışlar içinde keskin baharlar bulan
Seni bulan yeniden bulan tekrar tekrar bulan erkekliğime say
Bütün bir yıl bütün bir yaşama boyu
Gizli heybelere binbir gece eşyası doldurduğuma say

Ben otomobilleri böylesine yankısız sağır komam
Öyle bir isyan şiiri var ki ben onu yakalayacağım
Bu yunan şehrinin düzenini öper ve yalvarırım
Şehrin ölümünü yanlış anlama
Gözleri kör oldu doğrudur ama o kadar
Ve şehrin gözlerini geri verme dakikalarıdır bu yılgın çanlar

Senin odan gün ışığı en güzel müzik bana
Farklılıklar odası
Giden tren buharları içinde örümcek ağı
Sen güzel örümcek ağı yaşamakla yaşamamak
Doğduğumuz şüpheyle öldüğümüz şüphe arasına gerilmiş
Garip bulut farklı müzik güzel örümcek ağı

Ben bir yabancı buğunun kokusunu alıyorum
Bu kokuyu alıyorsam onulmaz kıskançlık yaramdandır
Benim garipliğime bakma benim kıskançlığıma bakma benim

İncilerin ilk gerçek ve yeni yorumunu bulur gibi oluyorum
Bu inciler denizlerin en karanlık noktalarında bile yoktur
Benim ak ve kara kayalar içinde bulduğum inciler
Bu inciler sen olmasan bende bile yoktur
Oldukları yerde bile

(1955, Yılbaşı Gecesi)

SESSİZ MÜZİK

Sen kış güneşi misin
Yakarsın ısıtmazsın

Bir ırmağın ortası yoksa
Seni mi hatırlayacağım

Bu dünyada olup bitenlerin
Olup bitmemiş olması için
Ne yapıyorsun

Sizin evin duvarları taştan
Dumanı da mı taştan

Seni kız arkadaşlarından
Sevinç gözyaşları içinde
Öpen olmayacak mı

Ezberlediğin şiir

Beklediğin adam

(1955, Ocak)

VEDA

Silâhlara veda
Geceye rüyaya ve sana
Yalnızlığın geyik gözlü köşesinden
Düzenlerin çıkmazına

Çizdiğim resmin
Saat kulesi ağlıyor
Ağzım o çeşit yok
Şişe bu çeşit var

Sen bir gece gelsen
Güneş doğmasa
Gitmeden yine gelsen
Bu yeni geleni
Bu bize bakanı
Sana bir anlatsam
Güneş doğmasa

Sandıkların içini göstersem sana
Çizdiğim resmin
Yalnızlığın geyik gözlü köşesinde
Bir rafa koyabilsen
Olup biteni ve onları
Sabaha kadar konuşsak
O ürkek ürkek bakanı sana bir anlatsam
Ateşi karı tüfeği çeksem
Ocağa pencereye kapıya

Kemana veda
Yağmurda şeytan ve şapkası
Silâhın ölümünü kutluyorum

Tren kaçırmış gibiyim

Sana veda

(1955, Bahar)

İLK

Yanlış trenden indin seni şehrin aynasından geçirdiler
Sana baktım yıllarca hep aynı özlem penceresinden
Yürüyen ve kaçan yalın ve çocuksu özlem penceresinden
Denize karşı küçüle küçüle giden evleri
İnce ince karşılardın olağan karşılardın
Şen dünya içinde şen dünya içinde bir avuç şen dünyaydın sen

Bahar bilgisi güneş rengi at soluğu ve sen
Seni çağırıyorum geç gel ağlayan son bâkireler içinden
Kadınlar taş heykeller gibi gelip geçer sarı kayalardan
Hangisine baksam sen kımıldar sen seslenirsin içerlerden
Çekil karşımdan sultanı cariyelerde aramak körlüğü diyorum
Körlük güneşe ve gözlerime doğru gelen

Sen bir el uzanışıyla aydınlanan yeni ay mısın
Geyik resimleriyle kabarık her köşen
Geyik derisinde akan ilk nehir
Bir el uzanışıyla
İlk sokağın ağzında kaybolursan ağlayacağım
Leylâklarla akrepler gözlerine bakıp insan olurlarsa
Çocuk cennetinde günahların ilkini sen işliyorsun demektir Suna
Parlayan denizler gürültüsüz şiirler kapanan kapılar sana
göktaşlarını getiriyorlar

Seni sayıklıyor
Denemesi yanlış yapılmış ilk ok

(1955, Bahar)

TUT

Son kaya iniyor kuyu aydınlanıyor
Ses insanın derinlerde parlayan
Son isyan denemesi oluyor güzel
İçimde yaman tutuk bir şair doğuyor
Tut elimden
Dosta düşmana karşı bir iyi konuşayım
Tut
Kulede saat kırılmasın
Geyikler sağır
Rüyalar boğuk olmasın

Son kıral ağlıyor, üstünde son kuş yoruluyor
Halkın kayıp annelere saygısı yok
Tut elimden
Düşen tüyleri toplayalım
Tut
İsimsiz çocuk ağlamasın
Kuyuda ışık sönmesin

Kırk oda içiçe dönmesin
Halâyıklar sağır
Dualar boğuk olmasın

Son insan yürüyor
Tut elimden kaçalım
Kaçalım kaçalım
Bizi kimseler görmesin
Arayanlar bulmasın
Tren duvarları sarsmasın
Yürek bu kadar hızlı çarpmasın
Kan böylesine hızlı akmasın
Aşkın kulakları sağır
Sesi boğuk olmasın

(1955, Yaz)

TAHTA AT

I.

Dostlarımız geldi hafif danslar geldi
Şeker verdik aslan yeleleri aldık kırk kapı açtık
Kırk kapı açtık Mavi Sakal öldü
Kırk odanın içinde güzel aslanlar güldü
Sen güldün Asya güldü hafif danslar geldi

Gel kalbini saat yap odamıza
Saatin içine kutsal sözler yaz
Güneş yap aşka güzel ölümleri uslu ölümleri
Gel mesut odalar içinde çözül güzel bulmaca
Güzel ve mağrur ve katil

İç dünyamı ikili susmalarla bölme
Şiir günlük konuşma dilimiz
Kıskançlığımdan örülme bir perde
Perdeye çarpan beş deniz
Kuvveti yok bende itham etmek hakkından önce

II.

Dostlarımız geldi sağlam izleri var karda
Yapacaklarının yapılabileceği iyi öğretildi onlara
Ve sağlam kutular içine koydular gölgelerini
Karışık bir ses teller üzerinde Londra
Gel bu gece görülmemiş bir şey olacak

Yanlış bir dağın altından yanlış bir su çıkarsa
Kaybolursa taşlar içinde taşlar getiren taş bir bulut
Eşkiya heybesinde çizgili kayığa asıl
Merhametin bildik kaynağı eşkiyalar
Kıldan ince çarpık bilgileri unut
Sessiz derin sonsuz yaslı duvarlar önünde
Türküler içinde en şen en senin olanı söyle

III.

Aşk kadar nazlı saat kadar gerçek
Bir bülbül bakıyor bana doğru
Boş oda kadar tedirgin tehlike kadar güzel
Bir bülbül içimde sedefle kaplanıyor
Payıma korkarım eşsiz bir azap düşecek

Dostlarımız geldi öldü büyücüler
İnsanla peygamber arası basık bir gürültü içinde
Korkunç ilgiler döner dolaplar
Sedef gurur ve inat içinde

Seni bana getirsin ölüm yatağımdayken
Kırık ayaklı tahta at

(1956, Yılbaşı Gecesi)

SULTANAHMET ÇEŞMESİ

Su yerine süs akıyor
Deliklerinden
Eğilmiş ölümsüz ince bilekli
Cariyeler bakıyor
        Derinlerden geliyor sesleri

Önünde dokuz minare
Aynalar kadar aydınlık yüreği
Kilise öte yanında yara bere
İçinde kendini sessiz bir oluşa bırakıyor
        Değiştiriyor deri

Tramvayın köşeleri sarıdır
Ortasında oturmuş mesut bir sağır
Bütün gün türkü çağırır
Erir çeşmenin iki göz bebeği

Ben o kanlı kızgın
Gözyaşlarıyım çeşmenin

(1956, Güz)

KAN İÇİNDE GÜNEŞ

Polonya'nın kanı beyazdı
İsyan bir bayraktı süt içinde
Porselenlerden yapılmış Polonya
Kırılan heykel ve heykel aşkları
Ve Venüs'ün kırık kolu Polonya

Polonya Polonya sana günaydın
Karanlıklardan çekip kaderini
İlk aydınlığa çıkardın

Ama ben Peşte'ye dönüyorum

Peşte bir kan çemberi
Işıklı çemberler içinde ölüler
Konuşturuyorlar sfenskleri
Öğretiyorlar kelimeyi doğan
Çocuklara kutsal kelimeleri
Kelime en güçlü silâhtır

Tutar şehri ve insanı

Elektrik lâmbalarının altında
Kadın kanları
Kadınlar susmuştu
Konuşan erkekti
Kadın gömlekleri yırtılıyordu
Anne gömlekleri
Ve mesut dakikaları beklemiş
Bütün saatlar
Tırak deyip durdu

Günah duvarına düşmüş
Şehrin beyaz kaderi
Ve kan aynasında
Macar gölgesi

Macar kası gergin

Kan büyüyordu

— İşin kötüsü gözüm görmüyor

— Silâh ıslandı atamıyorum

— Çevrem kıpkırmızı oldu
Ellerim yapış yapış

— Kelimelerimi duyuyor musun?

.....

Dünyaya kan ismini veriniz

Sokak fenerlerine asılmış
Güzel ve canlı ölüm
Aydınlatıyordu gerçeği
Telgraf direklerine çekilmiş

Düşman ölüleri bir bütün
Apayrı bir varlık insandan
Günah kadar çirkin
Ve Tanrı düzenine aykırı
Bir ur kocaman

Ölüm yayılıyordu ölüyordu gece bile
İşleyen makinalar kalmıştı yalnız
Ve onların kolları insanlar
Zalim kelimesinin gözbebeği
İnsan değil âlet
Âletin âleti
Kör
— Tanrı onlarsız değil
Ama onlar — Tanrısız

Geride ve Peşte'de kan vardı
Buda'nın bir kelimelik heykeli kan içinde
Ve güneş yavaş yavaş yükseliyordu Peşte dağlarında
Ve kan pırıl pırıldı
Kızgın ve kaynar
Bin güneş yanıyordu kanda
Küçük fakat sağlam

(1957, Ocak)

KÖRFEZ

BALKON

Çocuk düşerse ölür çünkü balkon
Ölümün cesur körfezidir evlerde
Yüzünde son gülümseme kaybolurken çocukların
Anneler anneler elleri balkonların demirinde

İçimde ve evlerde balkon
Bir tabut kadar yer tutar
Çamaşırlarınızı asarsınız hazır kefen
Şezlongunuza uzanın ölü

Gelecek zamanlarda
Ölüleri balkonlara gömecekler
İnsan rahat etmeyecek
Öldükten sonra da

Bana sormayın böyle nereye
Koşa koşa gidiyorum
Alnından öpmeğe gidiyorum
Evleri balkonsuz yapan mimarların

(1957, Yaz)

DENİZ

Balkona çıkarız geceleri
Denize bakarız uzun uzun
Görmek için gözlerini
Ta uzaklarda yaşayan annemizin

Odada bir ses havagazı
Bu ne uzun havagazı
Kaybolan denizi
Ölenlerin ve ölmeyenlerin

Konuşmuyoruz
Kelimelerini aldı gitti
Aramızda büyüyen suda
Unutarak ellerini

Belimiz eğik ve ışıklı
Gün doğarken suda
Ve çocuklar suya inen
Üzgün incir yaprakları

(1957, Yaz)

YOKTUR GÖLGESİ TÜRKİYE'DE

Sabahları gün doğmadan uyanır
Dilini yutacak olur içi kanlanır
Gün boyu çalışır aydınlanır
Kederini anlarsanız size ne mutlu
Acır fakir çalışan kadınlara
Titrer bir gönül kıracak diye hanım dizi

İncedir billurdandır yoktur gölgesi Türkiye'de
Bir meçhul Meryem mermerden değil ama kutlu
Gözlerine baksanız erirsiniz kar gibi
Elinizi sallasanız rüzgârından sallanır
Bir geyik olur sizi arar melûl ve bakır
Görür gibi uyur konuşur gibi susar güler ağlar gibi

(1957, Ağustos)

KUTSAL AT

I.

Cezayir'in atları
Sever çılgınca Tanrı'yı ve insanı
Ne kırmızı ne kara kutsal
Cezayir'in atı böyledir

Siyah atlar ölür
Al atlar ölür
Cezayir'de atlar ölür
Aşkları unutsak yeridir

Kıratlar belli belirsiz
Yaşar ve yaşatır yalnızca
Cezayir süt sirkidir

Yurdunu sevenlerin
Gözlerini kimse bağlamaz
At üstünde can verirler
Atla birlik güneş doğarken
Ve yaşar Cezayir

Gelir bizim çocuklar
İnsan olduğu yerden atların
Atların rengi geçer
Sarı ayakkabılarına

II.

Ölüler evlerden
Çıkmaz girer
Gençlik açlık masalı
Kadınlar Cezayir'de
Fransa anlamıyor

Cezayir'de atların
Gördüğünü kimse görmedi
Kimse bu ölümlerle
Cezayir'li gibi
Ve Cezayir'li kadar
Ölmedi
Ama Cezayir yaşıyor

Gidelim gidelim Cezayir'e
Dağları kıvrım kıvrım şehir
Ölümü ikiye bölen nehir
Orda akar aşka kine ve zafere

(1957)

SABUN YASI

I.

Kadın azaltır çocukları için
Kullanmasını yabancıları genç gördükçe
Adam konuşurken eli kaybolur kızlarla
Neden getirmeyi unutmasın

Nişanlı sabun demesini
Bilmeyenlere denir

Ben yaşarken kirli
Ne kirli adamlar vardı
Yıkadılar sonra anladım
Ölü olduğumu

II.

Yıkadılar sonra anladık ölü olduğunu
Alıp götürdük gelin gibi öğleyin
Kesip durduk resimlerden geyikleri
Kuşları balıkları eski çiçekleri

Nişanlı ölü nedir
Bilmeyenlere denir.

Dalgın bir vaktinizde
Bozmayasınız diye geleneği
Taşlara bağladığımız
Siz yunmuş ölüleri

Ne aşkı ne neşesiyle
Dünya
Onmakta bizi
Gelin gömün bari

(1957, Eylül)

TELEFON FARKI

Ne mum ve ne deniz
Ne ateş üstündeki mumya
Ne aptal şairlerin turuncu heykelleri
Alıkoyabilir beni
Bir huzuru telefon ederim
Üstüninsanların hazırlayageldikleri

Üstüninsanların hazırlayageldikleri
Dünyaüstü dalları ve çiçekleri
Melek melek arşa atılan putrelleri
Ekleyerek aşk kalesinde birbirine

Çeşmelerden telefon ederim ben
Sebillerden türbelerden
Saray toz ve dumanlarından
Alınyazısından

Ah benim devrimimin son anıt gibi
Tabiat veya insan ölü veya sağ
Kılcal damarlardan şahdamarlara
Çığlaşan çığlık çığlığa çağrısı

(1957)

FESTİVAL

Ölüler ve fareler artar
Evlerin kahverengi sevinçlerinde
Mahallenin alt yanında
Tanrı'yı yitirmiş bir çiroz sergi

Ne acımak ne sevmek
Bildiği insanların
Gidelim bulmaya gerçek insanlığın
Çocukluğun sergilerinde ölüleri ve fareleri

(1957, Aralık)

ANNELER VE ÇOCUKLAR

Anne öldü mü çocuk
Bahçenin en yalnız köşesinde
Elinde siyah bir çubuk
Ağzında küçük bir leke

Çocuk öldü mü güneş
Simsiyah görünür gözüne
Elinde bir ip nereye
Bilmez bağlayacağını anne

Kaçar herkesten
Durmaz bir yerde
Anne ölünce çocuk
Çocuk ölünce anne

(1958, Yaz)

SEVGİ

1.

Ah benim sevgim çiçek örneği
Çarpılmışların kinini yeniler
Beni alnımdan vurmak ister
Saraların iftiraların gençliği

Bilirim geçmektir bir sevgi
Ölümün en yumuşak en ayarlı yerinden
Çünkü çocuklar geçer
Ölümün en yumuşak en ayarlı yerinden

Zarif vakitlerin seçkin kadınları
Hazırlardı kızlıklarında (doğum)ları
Kaçmakla kurtulamadıkları
Arada uyguladıkları

2.

Çölden farklı olmayan bu korku
Çocukların bu korkudan olur neşeleri
Siyah sepete baktıkça her biri
Sıcak hoşluğunu anlarlar ölmenin

O gün gün ışığından mahrum
Mahrum bırakılmış genç kızlar
Anneleriyle parka çıkarlar
Anneleriyle anneleriyle anneleriyle

(1959, Şubat)

BEN KANDAN ELBİSE GİYDİM HİÇ DEĞİŞTİRSİNLER İSTEMEZDİM

Kendinden bir şeyler kattın
Güzelleştirdin ölümü de
Ellerinin içiyle aydınlattın
Ölüm ne demektir anladım

Yer değiştiren ben değildim
Farklılaşan sendin
Sendin bana gelen aynalarla
Sendin bana gelen sendin

Artık ölebilirdim
Bütün İstanbul şahidim
Ben kandan elbiseler giydim
Bundan senin haberin var mı

(1959, Şubat)

ESKİ KİRAZIN GEREĞİ

Kiraz ölünün kadehinin yanındaki
Fakirler hastahanesinde komodinin üzerindeki
Yemek için değil çekmek için dudaklarla
Ölürken kiraz koymalı ağızlara

Görebileceği bir yere koydurdu kirazları
Kiraza baka baka öldü
Hangi aydınlık içindeydi biliyorum
Hatırlıyordu çocukluğundaki
Kiraz bahçelerini, eski kirazın gereğini

(1960, Nisan)

BÜYÜYÜP DE ÇOCUK KALMAK

Büyüyüp de çocuk kalmak
İşte bu en büyük tehlike
Belki gün doğarken patlak verir
Belki bir bando geçende

Bağbozumu beygir ve kuş
Dünya allak bullak olur
Yere iner insanüstüler ülkesi
Sen de orda uyurgezer

(1960, Mayıs)

ÇOCUKLUĞUMUZ

Annemin bana öğrettiği ilk kelime
Allah, şahdamarımdan yakın bana benim içimde

Annem bana gülü şöyle öğretti
Gül, O'nun, O sonsuz iyilik güneşinin teriydi

Annem gizli gizli ağlardı dilinde Yunus
Ağaçlar ağlardı, gök koyulaşırdı, güneş ve ay mahpus

Babamın uzun kış geceleri hazırladığı cenklerde
Binmiş gelirdi Ali bir kırata

Ali ve at, gelip kurtarırdı bizi darağacından
Asya'da, Afrika'da, geçmişte gelecekte

Biz o atın tozuna kapanır ağlardık
Güneş kaçardı, ay düşerdi, yıldızlar büyürdü

Çocuklarla oynarken paylaşamazdık Ali rolünü
Ali güneşin doğduğu yerden battığı yere kadar kahraman

Ali olmaktan bir sedef her çocukta

Babam lâmbanın ışığında okurdu
Kaleler kuşatırdık, bir mümin ölse ağlardık
Fetihlerde bayram yapardık
İslâm bir sevinçti kaplardı içimizi

Peygamber'in günümüzde küçük sahabileri biz çocuklardık
Bedir'i, Hayber'i, Mekke'yi özlerdik, sabaha kadar
uyumazdık

Mekke'nin derin kuyulardan iniltisi gelirdi

Kediler mangalın altında uyurdu
Biz küllenmiş ekmekler yerdik razı
İnanmış adamların övüncüyle
Sabırla beklerdik geceleri

Şimdi hiç birinden eser yok
Gitti o geceler o cenk kitapları
Dağıldı kalelerin önündeki askerler
Çocukluk güzün dökülen yapraklar gibi

(1960)

SAMANYOLUNDA VEBA

Önceden bilen ölüş şartlarını çocuklarının
Elleriyle değen koklayan hazırlayan âdeta
Sebebine ermeden erişmeden
Korkan ilerdeki korkularla
Noldu zarif lâtif anneler noldular

Nerde çocuklar gece yarılarından sonra
Çıkıp samanyoluna bakan
Bakarak çocukluğu uzatmaya çalışan
İşleri güneşin doğuşunu yayınlamak
Bütün o çocuklar nerdeler

Kalan ne
Kızların kollarının arasından gözlenen
Samanyollarından

Bakışları benekleyen yalnız ölüm
Ölüm geçti canlı ehram ölüm geçti
O taklar geçip gitti insan üstüne kurulu

Ve bağbozumları bizden bozulan
Artık kendimize bile o kadar yakın değiliz
Gece yarıları samanyolu yok
Gün doğmuş doğmamış

Bütün elmalar çürüdü
Çocukluğumuzun dürbünleri içinden
Geçen siyah halkalı kutsal şehirlerden
Birini bulamadım gezdim bütün karaları

Aşk siyahın beyazdan ayrıldığı
Samanyolunda yürüyen bir karınca
En onulmaz vebayı kutlayan bir güvercin
İki katlı bir arabada
Bu bize yaklaşan bir deniz arabası
Sen ırakta samanyolu ırakta
Ve ay başka bir ay
Sarısı beyazına akmış
Bulaşmış bir yumurta

(1960, Mayıs)

İPİN UCUNU KAÇIRAN İNSANLAR

Parmaklıkların gerisinde
Başları önlerinde bir çocuktu bekledikleri
Kendi çocukluklarından bir paradi
Kimi hep kundura dikiyor görünüşünde
Kimi otomobil lâstiği tamircisi

Biri annem demişti annem
Bana ekmek vermezdi farelere verirdi
Bir adam (bu babasıydı) her gün gelirdi bize
Niçin bilmem her gün gelirdi

Birinin elinde fener vardı
Karıncalara yol göstermek için
Arada bir de şarkı söylerdi
Kendisi için kendisi gibi olanlar için

Biri bütün vücudu kıllı
Dışarda bir cinayet var dedi
İçerde bir cinayet var
Beyaz giyili biri gelince inkâr etti

Her şeyden önce
Masum bir tembellikleri var özenilir
Çocuk çocuk ava gidip geç kaldıklarının
Zoraki kurnazlığı okunuyor yüzlerinde

Beni kim getirdi burayı gezmeğe
Arkadaşlar hep işin eğlencesinde
Bana maymun var gibi geliyor içerde
İçerde büyük bir göçün hışırtısı var

(1960)

BATIŞ

Güneştir düşen turuncusunda menekşeler sunarım
Gece artık hiç dönülmeyecek o yerlerdeki sevgiliye
Çocuklara kekik toplayan o sevgiliye
Bir kekik uzatan çocuk anne deyince
Deniz dibinden çatı çeken
Çocuk üstüne arkadaş üstüne

Güneştir düşen yeşilinde bir yüz döner
Değişmeyen o gençliğiyle sevgili
Ölümden sonraki kurtulma gibi
Döner döner de gelir karşına
Deniz dibinden çıkan ahtapot ölüleri
Eski utanmaları çeker su yüzüne

Güneştir kırmızı ve ben en çömezi bir rengin
Altın hâtıralar hükûmetinin
Bitmeyen sultanı o sevgiliye adanmış
Soy utanç soy anış soy sevgi
Gel artmaz azalmaz ey sevgi

(1960)

KANARYA

Sevgiden kireç tutmuşum
Yarım tozlu pencerem
Haber bağbozumundan
Bir beygir ve bir kanarya

Otobüs durağında
Deniz kıyılarında
Her çocuğa her insana
Bir beygir ve bir kanarya

Bir deniz kıyısında
İçim sedef ve kan
Dağıtırım çocuklara
Kitap ve kanarya

(1960, Kasım)

KALORİFER

Odanın tam ortasından kalorifer
Yiğit borularıyla geçer
Utanmış ve gerekli geçer
Yukarıda ısıtır aşağıda yakar

Şanlı paçavralara sarın
Yarının kahramanını
Neşeli vakitlere doğru kalorifer
Odadan yiğit borularıyla geçer

(1960)

YAPI ARALIKLARI

Çocuklar gözünüzü açın
Gün gelip iş işten geçer
Çember çevirmeyi unutmayın
Yapı aralıklarından bakmayı da

Çocuk dediğin bir eksik yanı olmalı
Ki ilerde vakit kalsın iyiliğe
Ben erginliği çocukluğumda yaşadım
Şimdi bilmiyorum niye

(1961)

KAPAMAK İÇİN GÖZLERİNİ

Kurumuş kullanılmamış karpuzlar mı
Hastalara soy kadınların armağanı
Horoz tüyü nerde incir yaprakları
Örtmek için yüzünü ölen adamın

Dilimizi bilmeyen kül içinden çıkmış
Yere alışmamış küçük çocuklar bulmalı
Kapamak için gözlerini
Örtmek için yüzünü ölen adamın

(1961)

RUBAİLER

1.

Çocuklar bana kalırsa yoklar
Yok çocuk falan yok öyle şey
Hayal edilmiş ekler olacaklar
Ailelerin melânkolileri için

2.

Evde ne kadar şapka varsa
Geçmiş günlerin başarısı kini
Çocuklar kullanışlı hale kor
Oyun içinde de olsa hepsini

3.

Doktor istemem Annem gelsin
Yataklar denize atılsın
Çocuklar çember çevirsin
Ölürken böyle istiyorum

(1961, Haziran)

ÇATI

Kaç aç varsa hepsi ben
Kaç hasta varsa hepsi ben
Kaç liman önleı inden dönen
İşsiz hamal hepsi ben

Kaç aşktan ters yüz edilmiş
Aşık varsa hepsi ben
Bütün çiçeklerle donanıp
Bütün insanlarla ölen

Atılmış kömür toplar
Annelerinin zoruyla çocuklar
— Başka çaresi ne annenin —
Çocuklarıyla yere çarpılan

Ben o çocuklarla yere çarpılan
Sevgili deyip yere çarpılan
Sedye taşımaktan kolu tutulan
Bu sessiz çılgın çalkantıda

(1961)

AV EDEBİYATI

Ne kadar kuş varsa dağdan geçti
Kurtların en küçük kaprisleriyle yüklü
Deniz illâki deniz diyerek denizi mırıldanarak
Denizi vurmak öldürmek gibidir bir kuşu vurmak
Avcının işi kuşlarla olmak
Kuşun gönlünden geçeni okumak
Kuşu açmak çünkü kuşlar evrenin istiridyeleridir
Kurtların günlüklerini tutan istiridyeler
İçinde denizin gidip geldiği kayalara çarptığı
Heykelleri yıkadığı yunan kadınlarının

Avcı aldı mı eline silâhı
Çıkar dağlara ilkin kendini kayalarda dener
Kayalar parçalanır yansıtırlar atalarının sesi gibi sesini
Keklikler kaçar incirlere saklanırlar incirler ne güzel
aldatırlar avcıları
Susarak bekleyerek
Anlatarak güneşin doğuşunu altınböceklere
Avcı yüksektedir silâhını kendi karnına boşaltmıyorsa bundan
Başarısız da olsa her şeyin evrenin üstünde olmaktan

YEŞİL KORO

Avcılar canımın içi avcılar
Siz kuşları vurmazsınız değil mi
İşiniz vurur gibi davranmak
Ölüme yaklaştırarak yaşamayı gerektirmek
Kurtulmanın sevincini eğerek aşağıya
El etmek alkış tutmak uçuşlarına

Avcılar ilkin annelerinin mi sözünü dinlemezler
Bütün dayandıkları annelerinin ölümü mü
Hep çocuklar ondan mı belki
Arada bir unutmak için mi yaparlar bu işi
Neyi unutmak
Bir tilki yerine bir aslanla karşılaşsa ne yapar avcı kişi

YEŞİL KORO

Avcı tüfeğini yöneltmiş avcı vurma bu kuşu
Bu rengi bozma bu düzeni değiştirme
Bu altın tüyler kan görmesin
Seni evde beklerken çocuklar
Onun da yuvasında bekleyen yavruları var
Tüfeğini yere çevir
Bu ölüme ancak yer dayanır
Bu ölümü ancak yer kabul eder
Bu ses göklere uygun ve ayarlı
Üstünde kuş uçmayan ağaçları düşün

Avcı da insandır bakkala kızar konukomşudan sıkılır
Karısından dayak yer ama bıyık altından güler

Onu ne savcı ne polis korkutur
Yaşamanın çirkinlikleri artık ne umurunda
Elinin altında bir yedek var
Evinde çiftesi her zaman doludur
Tüyünde maviyledir kutsal kuşku kuşun
Avcıysa yeşilin büyüsündedir boynuzlardaki yeşilin
Yeşili çıkarmak ister kuşların göğsünden

TEHLİKELİ KORO

Av yaşamaktır balık av olmak için çıkar su yüzüne
Avlamayan av olmaya çıkar
Kuş av olmak için şehrin üstünden uçar

Köprünün direklerine konar martılar
Av dileğiyle oynamak martı bunu yapar
Avcının olduğu yerdedir avın yaşaması
Medeniyet avla başlar
Şimdi de ayı avlamak istememiz boşuna mı
Avlanın avlanın varolduğunuzu bilmek için
İnsan insan olduğuna avla çıkar
Avla bulur tabiatı ve tabiatın ötesini

Avcının yöresine bir bakışı var
Bakışının düştüğü yer morarıyor sararıyor
Kuş kurşundan ölmez bakıştan ölür
Sular çekilir gök koyulaşır güneş batar akşam olur
Yıldızlar asılmayı seyre çıkan ev kadınları gibi
Bir yandan simit yiyen bir yandan küfreden
Öylesine yeni olan genelev kadınları gibi

YEŞİL AYDINLIK KORO

Ben avcı olamam halk ölüden kaçar
Bir gece bekleyemez bir ölüyü
Ölümse ölüm yaşamayı yaşamayla ortadan kaldırmamalı
Av ölüme çağıran bir bildiri yapma ölüme
Ölüm ki gerçek ölüm yeşil borazaniyle gelen av partisi
Ben avcı olamam gül koparamam
Tüyü mavi kutsal yağmurdan ayıramam
Olağan avlarla yetinirim bir el bir eli sıkıyorsa o eli avlıyordur
Av karşılıklı olmalı avlayan av olmalı
Yalnız av kalmalı ortada artık avcı mavcı yok
Avcı ortadan kalkmalı her alanda

ARAYA GİREN KATMERLİ TEHLİKELİ KORO
KANA ÖVGÜ

Bir çay bardağı kan istiyoruz
Ölümden çevirecek kandır insanı
Çocuktan anneden her yurttaştan
Kan istiyoruz ay ölüm akvaryumu

Gelin kan verin biz burda
Karşı koyuyoruz bilinmeyene insanın her yerinden
Kökünü çıkarıyoruz ağacın ölüm denen
Kıldan damarlarını soktuğu yaşamanın içinden

Verin ölümün kökünü getirin kanla
Kandan köprü yapıp geçelim sonsuzluğa
Kandan yapılır gerçeğin ekmeği asfaltı
Kanla geçilir yolların en sağlamından

Avcı da insandır bakkala kızar konukomşudan sıkılır
Karısından dayak yer ama bıyıkaltından güler
Onu ne savcı ne polis korkutur
Yaşamanın çirkinlikleri artık ne umurunda
Elinin altında bir yedek var
Evinde çiftesi her zaman doludur
Ayağına poturunu çekti mi yalla dağ
Artık gün ve sıra avcınındır
Kuşların özrünü bile dinlemenin vakti geçmiştir
Çok geç ah çok geç
Bir kere o silâhı doğrultmuştur
Ve o silâh doludur
Ve o silâh omuzdadır
Ve hedefte bir kuş vardır
Ve el tetiktedir

Bir kuş vuruldu

(1961)

REKLAMLARDA YAŞAMA

Hep çocuk kalacak o
Elinde ekmek gülen çocuk
Bu çocuğun ilerisi yok
Bu çocuk ne iyi ne neşeli

Bir işi yapmak için geldi
Bütün çocukların bir anı onda
O anı yakalamak için
Anneler anne olurlar

(1961)

ŞEHZADEBAŞI'NDA GÜN DOĞMADAN

Yerleşecek yer aramak
Camiinin avlusunda
Soğuk bir taşa oturmak
Gün doğmadan Şehzadebaşı'nda

Başı avuçlara almak
Kuşların kanatlarını toplamak
Gecenin çatıkatından
Gün doğmadan Şehzadebaşı'nda

Yüzü gözü toz içinde
Şiirden mest develerin
Gül dökülür heybesinden
Gün doğmadan Şehzadebaşı'nda

Yoldan geçen bir kaç çocuk
Kubbeyi tutan aydınlık
Mezarlarda yeni sesler
Gün doğmadan Şehzadebaşı'nda

Lâle gibi çeşmeleri
Menekşeden sebilleri
Türbeleri bir şelâle
Gün doğmadan Şehzadebaşı'nın

Külâhıyla Yunus Emre
Sarığıyla Akşemseddin
Kavuğuyla Mimar Sinan
Gün doğmadan Şehzadebaşı'nda

Tek başına veli ağaç
Dallarıyla taşır göğü
Köklerine bağlı toprak
Gün doğmadan Şehzadebaşı'nda

Kafdağından daha yüksek
Çin Seddinden daha uzun
İçimizde med ve cezir
Gün doğmadan Şehzadebaşı'nda

Gün doğmadan şehzadeler
Ellerinde meşaleler
Şehzadebaşı'nı gezerler
Gün doğmadan Şehzadebaşı'nda

Cin halkından kafileler
Katır sırtında geçerler
Kıra kıra kemanları
Gün doğmadan Şehzadebaşı'nda

Kızaran ufka selâm
Süleymaniye'den Beyazıt'tan
Mutlaka olmak isterim
Gün doğmadan Şehzadebaşı'nda

Gün de doğar gün de doğar
Bir gün mutlaka gün doğar
Gün doğmadan neler doğar
Gün doğmadan Şehzadebaşı'nda

(1962)

KÜÇÜK NA'T

Göz seni görmeli ağız seni söylemeli
Hafıza seni anmak ödevinde mi
Bütün deniz kıyılarında seni beklemeli
Sen eskimoların ısınması sevgililer mahşeri

Aklım yeni bir akıldır çiçeklerden
Mantığım mantığın üstünde yeni
İçimde Nuh'un en yeni tufanı
Dünyaya ayak basıyorum yeniden

Göz seni görmeli ağız seni söylemeli
Bütün deniz kıyılarında seni beklemeli

Yüzlerce yıl geçiyor belki bir bulut geçiyor
Ben yeni doğmuş bir çocuk gibi
Herkesin konuştuğu dilden mahrum
Ama yepyeni bir dil konuşmanın sevinci

Bütün deniz kıyılarında seni anmalı
Sen buzulların erimesi eskimoların ısınması

İkinci sokaklarda bandolar mızıkalar
Yaklaşan çok yaklaşan muhteşem bir gün var
Bütün yollarda zafer takı
Eriyen kar derin denizlerde katafalk

Gün doğuyor her yer çiçek ve kar
Bütün çocuklar kurtuldu demektir

Göz seni görmeli ağız seni söylemeli
Hafıza seni anmak ödevinde mi
Bütün deniz kıyılarında seni beklemeli
Sen eskimoların ısınması sevgililer mahşeri

(1962)

SESLER

SESLER

1.

Çocukların ayağını boyayan kadınları
Geçtim bir bir durup bakarak yüzlerine
Altından saçlarına
Bir deniz günle karışık değiştiriyordu renklerini

Kırmızı beyaz kırmızı beyaz dama
Açık deniz kenarında
Fareden ve çiçekten yapılmış bir çatı

Deve şiir uzmanı fil bilgi meleği
Bense sanat edindim
İpimi kelebek kanadını
Pervane yaprağını kemirmeği

Liman eksilen denizi tut
Şehir kuruyan karıncaları topla
Ben ağımı ortasından kestim

2.

Karpuz kesilmemiş ölünün yanında
Kadınlar çamaşırları açma saltanatında
Hiç kullanılmamış suların kenarında
Atalar yeni yapılan kentin civarında
Tren kan tarla ve sen o kadınsın
Horoz seslerinin portresini çizdiği
Sünger içlerine gizlenmiş
Şairlere bitmeyen menekşe
En derin denizde yosun halinde
Büyük kalabalık bir caddede kaybedilen

Ve dağ hamam balık
Çocuk kiraz mavna

Ölülerin yatağı sonsuzluk çayırları
Fildişinden bir doktorum
Elimde denizlerden bir kolleksiyon
Bana yalnız ölen gelir
Ben ölümden sonrasına bakan bir doktorum

Liman eksilen denizi tut
Şehir kuruyan karıncaları topla
Ben ağımı ortasından kestim

3.

Kilise kırılan çanlar camiler uzayan minare
Renkli pencerelerden içeri giren ışık
Kurşunu kıran mermeri yaran ışık

Mum diken namaz kılan kalabalık
Aynı tehlikede erimiş
Heykel insan ve deniz
Cambaz altından ip kaçırmak isteyen insanlık
Ben ben ben bütün bunların dışına çıktım
En soğuk sularda yıkanmış gibiyim
En soy arap atlarına binmiş gibi
İçimden bir aysberg geçiyor
Eskimoları otobüs duraklarında aştım

Liman eksilen parçalanan denizi tut kurutma
Şehir kuruyan karıncaları topla
Sıcakta kuruyan ağımın ortasında

4.

Bir turist deniz kıyısında otel arıyor
Otellerde garsonlar boştur bakışıyorlar
Lâubali yolculara dönük hepsi
Keskin renkli elbiseli kadınlar
Bir Avrupa şehrindeymişcesine memnunlar
Bu şehrin neyi eksik ki şoförü hamalı çiçekçisi var
Arasıra sığındığım cami kıyıları
Gülen canlı mezartaşları ölümle diri mest
En çok şaştığım insanların geçmiş vakti kazarak çıkartmaları
yer altından
Bir parça parça çıkışı var onun da
Sonra o parçaları güne göre dağıtıyorlar

İki nişanlı turiste göre
Arasıra turist olasım gelir doğduğum yerde
Denizler kaçar Dikilitaş devrilir Çemberlitaş yıkılır gibi olur
Hamamlar kar odaları gibi soğuktur
Bu yerde bitmeyen bir kış vardır bana mahsus

Liman eksilen denizi tut
Şehir kuruyan karıncaları topla
Ben ağımdan korkuyorum
Ben ağıma güvenemem

5.

Geldiler oturdular bana söylediler onu
Kimsenin bilmediğini bulutu biçen kılıcı gösterdiler
Dilleri en ince şiirden daha ince çince
Anlattıkları şehir bütünüyle mermerden
Kadın ellerinden inilir denizlerine
Orada her şey sessiz bir ses içinde
Geceyle gündüz farklı loş bir aydınlıkta
Güneş batmakta olan bir bahar suyunda
Geldiler oturdular anlattılar
Dedikleri falan da filân da orda
Falan ki bir gemide batmıştı son hayali sendin
Filân ki bir otobüs kazasında can vermişti

Bir kayada
Falan ki senin en sevdiğindi hastahanede tek başına gitmişti
Filân ki bir parkta iki olmuştu biri alınmıştı tarafımızdan
Martılar uçuştu arılar bal yaptı aslanlar ağladı anlatırlarken
Atlar kişnedi katır tepindi eşek anırdı onlar anlatırken
Karıncalar doğan güne doğru koşuştular
Kediler farelerden vazgeçti onlar anlatırken
Yılan oynadı akrep bir kere daha intihar etti
Balıklar midyeye midyeler istiridyeye döndü
Çiçekler açılıp kapandı güller yandı
Onlar anlattılar
İçimde ölen öldü kalan kaldı ben ayni

6.

Arkamdan trenler geçiyor koşuşuyor
Balıkçılar kayıkçılar akşam yolcuları
Deniz kıyısına inen kızlar
Öğrenciler yenilen yenilmeyen gençlik
Işıklar yanıyor deniz fenerleri
Deniz büyüyor büyüyor büyüyor
Kayalar birer birer atalarımıza dönüyor
Yunanlı romalı arap
Her kaya uçan bir arap süvarisi

Gerçek memleket mi ortaya çıkan
Yeni şehirler yere mi batan
Kalk git diyor içimde bir insan sesi
Mavi beyaz yeşil insan
İçimde yeni bir heykel yontuluyor kandan
Bir fırtına büyüyor kandan
Başlıyor içimde bir kan gecesi
Git diyor içimde bir insan sesi git kulak ver o sese
Mezarlara yerleşmiş adsız ölümsüz o sese

(1962)

KÖPÜK

Portakal buğusudur yalayan seni beni
Kentte başlarken gece horozun terkettiği
Bir kadını havlıyor taşıyor o ıssız köpekler ki
Kırmızı bir karpuzun ortasından kesilen o köpekler ki
Deniz mi dedin ne denizi
Ben Kristof Kolomb'un uşağı değilim
Ben ırmakçıyım denizci değilim
Kulağımda ne bir aşk ne de bir kürek sesi
Bir meydan uğultusu barbar bir inşaat sesi
Bir kere kente girdin
Bir kadını al onu yont yont anne olsun
Her kadın acıma anıtı bir anne olsun
Çocuklara açılan mavi kırmızı pencere anne
Sen bu şehrin sokaklarından geç sonsuz pencerelerle
Bir insanı al onu çöz çöz çocuk olsun
Ve sonra yıpratılan ne
Mavi bir alıkonan

Bu köpekler neyi havlıyor hangi kadını
Bu horozlar neyi ürperiyor çocukları mı
Sabah ki marul ortası kırılan bir gemi direkte
Vakit çiçek bozuğu bir akşam tepkisi
Bana ayrılan hangi arap atının terkisi
Hangi çadır düşüncesi ve çöl
Bir mermerin rüzgârdaki savruluşu çöl
Kadın giyeceklerinin kıvranışı kızılda
Bir kırmızı biber salgını develer
Yeter suyun anıtlaşması çelik çiçek biatı

Bir kere kente girdin
Felçli kadın karyolaya bağlı haliç
Ergenlik gençkızlık işletmesi karyola ki
Karyola ki bekâr bir ölümün fener alayı şöleni
Azrail'in boyuna büluğa erdiği gerdeğe girdiği
Eleni Eleni karyolada düşünen kadın
Yalnız ve som karyolada düşünen kadın
Her erkeği papaz sanıp günahı günah olarak çıkartan
Her gece güneşi ısıran
Köpekler neyi havlıyor hangi gülü
Horozlar neyi ürperiyor savaşı mı
Bir yumurta ortasında gece yarısı
Sen ey şair ki ellerini kollarını çarmıha gerdin
Ölüm ki tabiatüstü hayatların meneceri
En yeni buluşu intihardır

Pipon yanıyorsa seni ölüm çeker
Gül yetiştirmiyorsan seni ölüm
Samanyolu jet iziyse seni ölüm
Rüya bir lâğımın anıları olur
Onarılmış bir soda gün doğar kırmızı
Ölüm bana günde iki kere göz kaş eder

Gün doğarken ve gün batarken
Sonra bir fil hortumunu dolar bitkilere
Bir karpuz ikiye bölünür bir hasta evinde
Yenilmemek üzre için ile birlikte
İşte bunun gibi sizi aziz eden yaşlanmak
Yaşlı bir hastada tortusu olur ölmenin
Ve siz ey bir karpuzu ikiye bölmenin
Ustalığına ermiş kutsal kişiler akşam sularında
Karpuzun eskittiği gözlerim
— Kim karpuzu onarır kim kaynak atar ona —
Konuşan sessiz bir tarihi yükselten karpuzun
Kırk derece
Ölümün tantanayla gelip otağını kurduğu
— Başarırsa gelen askeri
Başaramazsa başka yere gönderir çeriyi
Kim bitirir bu sonsuz çeriyi bu her gün yeni çeriyi
Hep planlar kurar
Aklı fikri insandadır
En yeni buluşu intihardır —
Ölüm bir ay çekimi zamanı dönemi denizidir
Kalkar kalkar seni çeker
Gül kokusunu alıyorsan seni ölüm çeker
Ölümün terkisi birden genişler
Yollarda sincap kalıntıları görürsün
Kedilerin köpeklerin aç kaldığını düşün
Koyunların develerin sıraya girdiğini kesilmek için
İntihar dedikleri patronu da sınadık
Ağzını aradık iş yok onda
Kullanışsız ve antik bir şapka
Meksikalıların şapkasına benzer
Ölümden bir demet derlenen ölümlerle
Derlenen insan ölümleriyle kervankıran yıldızına bakmak

Çıkmak Samanyolu'na
Doğu ne batı ne
Suvare ve matine
Duvarda bir resim akıyor gençliğe
Çiçeklere çiçeklerdeki mirasa
Sarı Saltık Ahi Evren çalımlı bir kiraza
Çılgın öğlende
Nerden nereye ey köprü ey iskele
Yabancılar yalancılar hırsızlar
İki yatık iki dik karşılıklı iki tahta
Arasında bir insan
Tophane ölülerine ait tabutlar da figüran
Sonra ilâhilerin paraya çevrildiği an
Sonra küçük kızlar su satan

Gelin gelinlerin gecesini taşıyalım yatağımıza
Ki ölüm insanları kıra kıra varmadan yatağımıza
Bu yatak şimdilik kutlu yataktır
Ölüm ki aç bir köpektir arar bizi
Bir köpek havlayan en çok şafak aydınlığında

Akşam kente bir Meryem gibi girer
Bir çocuk kutsal bir çocuk doğurur gibi
Her yönden bir ses yükselir bu karanlık nedir
Kurban kesilirkenki karanlık
İbrahim'in bıçağındaki karanlık loşluk aydınlık
Keskin ışık
İsmail
İsmail bir çocuk başından serçe geçen
Mavi bir gül nöbeti sertçe geçen
Omzundan arşlar dökülen

Artık dünyanın yarısı ay yarısı güneş
Karşılıksız borçlanan ve çiçek ödeyen güneş
Ufuklara çiçek ödeyen güneş
Artık herşey öbürüne ışık tutmakla ödevli
Otomobilin ışığı yol için söz gelimi
Birinci Dünya Harbi
İkinci Dünya Harbi
Artık her şey öbürüne ışık tutmakla görevli
Işık tutmakla var ışık tutmakla ayakta
Herkes kendini kurtarabilir ancak bu karanlıkta
Öbürüne ışık tutar sade
Öbürüyse ışık tutar sade
Birer birer yakılır bütün sağlık çarşafları
Yaşlılıksa taşınacak pusat değil
Her köşe köşebaşları deniz dibi dişli köpeklere yurt
Köpekler bu dişlere sahip değil bu dişler o köpeklere sahip yani
Diş geriye geriye doğru uzamış uzamış incelmiş yumuşamış
tüylenmiş de bir köpek olmuş sanki
Yoksa kıyımda mı avlıyorsun sen ey şeytan
Geçtim akrep kokan duvar diplerinden
İncir düşmüş loş yollardan
Bir haber gibiyim Musa'dan

Sabahları moditen akşamları equanil
Geliyor boyuna geliyor yalnızlığın gülmeleri
Denize kentler çizen kent iten kentler çeken
Ardına kentler bağlı
Kent tüküren kent soluyan bir gemi
Zülküfül Dağı'nın bahçeleri
Yalnız orda açar özel bir peygamber çiçeği

Ağız yakan özel bir peygamber çiçeği
Sultan Şehmus ve Veysel Karani
İncir yaprağıyla sildiler gözümü çocukken
Ve sen ey sıcak doğu gecelerinin bitmeyen göz ağrısı
Çocuklara mahsus çocuklara ait çocuklara dair göz ağrısı
Kırmızı mürekkebi andıran gözotu
Yalancı fakat acının yemişi kanlı göz bezleri
Türbe önlerinde sahicisinden daha gerçek
Daha fizikötesi sara taklitleri
Ve ağızlarda mecusi meşaleleri
Tembelliğin kehribarı Bitlis Saroyan
Ağızları yakan sigara ilk çağ kokan kav
Birinci Dünya Harbi namazı
Babamın namazı
İkinci Dünya Harbi namazı
Ölümsüzlük gençlik aşısı o ikindiler
Evi sokağı çarşıyı onaran Yasin
Paslanan güneşi sığayan sûre
Atalara doğru yürüyen sûre
Eve ve ellere can veren sûre
Geceye zikzaklar çizdiren sûre
Güneşi batıran doğuran sûre
Hamile Meryem'i doğurtan sûre
Evin taşlığına çiçekler serperek
Yağmuru çatıda döndüren sûre
Huzuru geceye ekleyen sûre
Gece gündüz bir bekçi gibi
Ebedî bir gözcü nöbetçi gibi
Evin yüreğinde bekleyen sûre

Vahşi bir kiraz yedik eski bir eskimo okulunda
Ve yeşil bir dondurma mezarlıkta

— Bir fosfor dondurması koyarak gel
Bir çocuk şapkasının içine —
Ve gül Nemrud'un yaktığı ateşte açan
Koncalanan açılan gelişen İbrahim'in elinde
Tatlı bir su içe gerçekler saçan bir mağara
Urfa'da yıldızların yıldızdan ayın aydan
Günün günden fazla bir şey olduğu orada
Uzanan bir yarı ölü eli kirazdan kiraza
Kirazsa hep aynı ıraklığı bozmamakta korumakta
İçilemeyen bir su bardakta
Aklı düzeltmenin mümkünü kutsal balıklarla

Her şey bir kere daha yanlış gibi

Şeker şeker diye soluyan şaha kalkmış
Bir tutamlık barutu kuşlara attık gibi
Bir kış gibi geçti eşeklerin aydedesi
Fıstıklarsa
— O gün kasabada bir yaz
Bağbozumu tadında
Sarhoşluğun yankısından
Şıra yosunundan çeşme ışığından
İğde sesinden bir kalabalık
Sızarak cami aralığından

Ayvalarsa
— O gün kasabada bir çarşı
Bir bayrak gibi açmıştı yası
Yas bir meşale yüzlerde
Güneşten yanmış bir harman

— O gün kasabada
Antik her şey baş kaldırmıştı

Her şey Asur'du
Rap rap rap
Duvarda bir satrap
Tavanda bir akrep
Rap rap rap
Güneşti önleyen çağın siyahını
Kafka'yı kemiren
Camus'yü tedirgin eden
Sartre'a zaman zaman yılgı veren
Heidegger'i düşündüren
Kierkegaard'ı bunaltıp
Heidegger'i düşündüren
Schopenhauer'deki öfke
Nietzsche'deki savaşçılık
Faulkner'i sarhoş eden
Van Gogh'u Van Gogh eden
Chagall'ı Chagall eden

Kirazlarsa
— O gün kasabada
Kuşluğun kuş'luk olduğu
Kuş-luğun çılgın ağaçların
Başına bir yurt olduğu
Kalp krizi
İnsanların derlenip
Bir araya gelip bir bütün
Bir tek insan olduğu
Dağ yolunu tuttukları
Durup durup Zülküfül'ün
Bahçelerini andıkları
Doruğunu andıkları
Herkesin birbirine

Güneşten bir demet
Bir kaç tüy
Bir güldeste
Bir firkete
Bir avuç çıplaklık
Ve portakal büyüsü
Ve özgürlük sundukları
Dağıttıkları
Payından pay
Ekmeğinden ekmek bağladıkları
Yas mı sevinç mi
Ölülük mü dirilik mi
Din mi barış mı
Savaş mı sevgi mi

— O gün
Başkasının düğününe giden
Kendi düğününe giden kızlar
Karacadağ pirinci ayıklamayan
Her çocuğa birden anne olmayan
Kızlar dönüp dönüp başlarını
Saklanıyorlardı

— O gün
Düğün düğün böceği ve düğün çorbası
Eşeklerin aydedesi ayın öcü alındı mı

— Depremden artakalmışlardı biz de
bir halkevi yapamamıştık da ondan
oraya gitmiştik siyah incir ağaçlarına
çıkardık ilk defa tadardık O hep Erzincan'ı
anlatırdı öğle olmadan öğle namazını kılan

öğle olduktan sonra öğle namazını yeniden kılan
büyük annesini bense oruç tutardım menengiç kahvesi içerdim akşamları yolumu hep bir çocuk
beklerdi döğüşmek için
Ama ben onu dövmezdim o da beni dövemezdi
Sonra Afrika olan Ömer — çünkü biz Onu
Afrika yapmıştık oyunda O Ömer tek başına bizi yenerdi
Yani kardeşi Avusturalya Ali'yi, kardeşim
Avrupa Ali'yi ve Asya beni
"Gider içerde güçlenir güçlenir gelirdik"
Ama Afrika Ömer O hep kış yaz tarlalanan
Dağlarda koyunlara çiçeklere ateş yakan
Böcek ezdiren bütün düğün böceklerini ezdiren
Ve hep düğün çorbası içen O Afrika Ömer
Hepimizi tek başına yenerdi
Barbar kıvırcık saçlarına
Narlar nardan taçlar takardı
Koparır koparır narları yerdik
Çubuklarımızı vişneyle tazelerdik
Yalnız nar ateşini ve vişne alevini severdik —
Düğün düğün kızların koşup katıldığı
Düğün düğün son kızlardan bir kokteyl

— O gün kasabada bir düğün
Ölümün düğünü
Herkesin düğünü
Çocukların kağıttan
Çerden çöpten ve taştan
Kaldırım taşlarından düğünü
Deniz kabuklarından
Bir uygarlık taşıyan çemberleri
İçi boydan boya ta temele görünen evleri

Çatısız yapıları
Bir düğünü ateşleyen
Ona buna bulaştıran gözleri
Çocuklar geceye çan
Geceye karşı itfaiye erleri

— O gün kasabada
O gün kasaba
O gün kasap

Ben ölmedim yalnız kaldıysa da ayaklarım
Eridiyse de başım inceldiyse de üst yanım
Bir porsuk karnını geceyi deşip buraya çıktım
Daha dün kirecin rüyası bu kente indim
Gün doğmadan kiralık ev aradım Şehzadebaşı'nda
Geceye bir kartal gibi çarparaktan
İsa bu gelip konmuş elime Ayasofya'dan
Kirli sarı çıkıp bir giysiden
Vakte bakan zeytin yaprağı serabından
Şarabın arabından
Bir zenci sancısından
Bir düşün dişinden
Karlar eridikte yönelirdik kadınlarla
Kuzeye batıya dağa doğru
Yüzümüzü biçerdi yıllanmış soğuk
Su kıyısına dizilirdik yandan önden arkadan ışık
Kâbe yüzüklerindeki ışık
Çamaşır yıkardı kadınlar kızlar
Biz çocuklar suda kışın giden
Büyüklerden bize bulaşmış ölüm tüveyçlerini
Yıkardık ısınırdık
Kızlara vuran ışık yalnız o ışık artardı
Annelerde derinleşen kış çizgileri
Biz çocuklar buğulu

Çul ve su
Dağ suları dereler koyun çiçekleri
Yalnız erkekler çarşıda ve yosun tutmuş hastalar yataklara bağlı
Bir bahar boyu yıkar kasarlardı kadınlar kızlar çamaşırları
Çık arı sudan ey el değmemiş boya
Kasabaya inmemiş yani ölmemiş boya
Ey bâkire su kasar yapan Meryemlerinle
Işığa bakan ışıklı kızların gölgesini
Suya iten biz çocuk İsalarınla
Seni andım ve ölmedim
O kadınlar çömelmiş olarak
O kızlar eğilmiş olarak
O çocuklar ayakta
Hepsi aynı yöne bakarken
Hepsi doğuda olan bir yağmur savaşına dönükken
Yalnız o ebedî kasarlar anımda
Şimşeklerin dere kıyısına iliştirdiği o kızlar
Suyun ayaklarından okşadığı o çocuklar
Her çamaşır atışında tek bir kelime
Söyleyen kıyı ağaçlarına o kadınlar
Yataklarında küflenen hastalar
Eriyen karlar içinde pazarlık yapan
O çarşı yemişi erkekler
Yalnız bu değişmeyen haki tablo aklımda

İsa bu saçaktan saçağa atlarken
Eteklerinden bahçelere kan dökülen
Saçından sakalından geceye bir çiğ düşen
İsa'dır bu benim yanımda oturmuş bir taşa
İki bin yıllık bir hece taşına
Taş nerde bitiyor nerde başlıyor İsa
Sürekli bir alışveriş var aralarında

(1964)

KAV

Otomobil birden çıkıyor yoldan
Bir deniz kıyısında duruyor
Büyü bıçağı koparıyor onu gri harmanili kayalardan
Yalnız sırtlarından sezilen haçlı erleri kayalardan
Kayalar kapatıyor onun arkasını som
Düşünceyle şekerlendirilmeden
Günse eriyor yön yön Van Gogh'su bir kırmızılık
Kirazların ve güllerin tifoya kardeş çıkan rengi
Kokuları bile kıpkırmızı olan güllerin
Ve otomobilden inen sensin iki avucunda deniz
Çevrene üşüşen zeytin ağaçları
Arkandan inenler o kimlerdir ki avuçlarına gülüyor
Oluşa gülüyorlar kuşlara çocuklara
Kuşların bir başka biçimi olan o çocuklara
Ki senin ellerini görmek bir kurtuluştur çocuklara
Sen yüzünde Akdeniz memnunluğu sen Truvalı Helen
Sana gelmiş bütün Yunanlılar atlı arabalarla

Atlarla otomobillerle uçaklarla
Bütün kiraz yangını çocukları andıktan sonra
Evrenin akşamından döndünüz evlerin parmaklıklarına
Almışsın üstüne örtücülüğünü siyahın kahverenginin
Ağaç gövdelerinin kavların rengini
Tabiat seninle canlı ve yeni
Tabiatı duruşun ve bakışınla verimlendirmişsin
Ey geçmez gençliğin telâşsız sesi
Sesinle ölümü ürkütmüş terletmişsin
Bir piknik yeraltı gençliğine gözlerin
Saçların bir başlangıç eski zaman leylâklarına
Bir vakit gelse ki kapansam ayaklarına
Geçen zamanı yanlış bir rüya gibi yorumlasam
Resmini Yunanlılardan kalma kayalara oysam
Gitsem Bergama Tiyatrosu'nda seslensem ismini
Benimle birlikte tabiat çağırsa seni
Eski çağ çağırsa seni
Yeni çağ çağırsa seni
Her piknik gezintisinde yaptıkları gibi
Çiçek kuş arı ve mavi gökte güneş
Seninle donanırlar çocuk oyunlarında dağ düğünlerinde

Ve kayalar ilk olarak atalardan arınmış
Büyümüş denizden gelen sabırsız seslerle
Sonbahar papirüslerini birer birer atmış
Kentse yüzyıllarca ilerde ve ötede
Sen halk ve çocuklar ve bir portatif çadır
Ve kalakalmış bir oto uçurum kenarında
Haftaiçi gelgitleri denizde kanayıp ıslanmış
Güneş sevinçli yaslarla kararmış
Tabiatla konuşmaya başlarsınız bardakların derinliğinde
Çin çay bardaklarının

Birbirinizi yitirirsiniz tabiatın sisinde
Biriniz Kafdağı'nda biriniz Çinseddi'nde
Deniz yüreğinizin telâşsızlığın aydınlığını emer de
Akşamın üstüne boşanır yanar beyaz gecelerde
İyot kokulu yalnızlık panayırlarında
Ben bir peri masalı gibi anılırım o anda
Gelip geçen bir nöbet gibi o anda orada

Saçılan eşya toplanır otomobil çalıştırılır dönüş başlar
Tabiatla son alışverişi yapar çocuklar
Deniz yavaş yavaş siyah bir kabuk bağlar
Çayırlar üzerinde soğan yumurta kabukları büzülmüş kağıtlar
Sende kadınlığın yalnız o sonsuz gülümsemesi ve toparlanışı var
Gözler hep arkadadır acaba unutulan bir şey mi var
Mutlaka unutulan bir şey var
Gün bir bomba gibi düşer ve batar
Arkaya son bir göz atılır otomobile doluşulur
Şimdi sizi tabiattan koparan geri alan bir asfalt
Şehrin düşüncelerini yayınlayan kalorifer bacaları
Oraya buraya koşuşan insanlar
Ve bütün ışıklar yanar

Son Söz

Sen tabiatın içinde tabiatla birlikte fakat tabiatüstüsün
Karla örtülü yüksek çamlar gibi ancak uçakla gözlenebilirsin
Sen Leonardo Da Vinçi'nin ya Van Gogh'un kalemiyle
çizilebilirsin

Aragon'un söylediği gözler senin gözlerindir
Sen her an bitmeyen bir pikniktesin
Bütün Roma sütunları dikilmiştir senin için
Emperyal Kahvesi Akman yapıldı seni anmak için
Meydandaki anıt bile sen yanından geçtikçe alımlı albenili
Bir bakışta bulurum büyük halk tablosunda seni
Hıçkırıklarım çarpar her gün gök aynasına
Kendimi kaptırıyorum eski rüya oyunlarına
İnsanlar parça parça geçiyorlar yollardan
Sarhoş katil namuslu adam
Ben bir köprü parmaklığına dayalı bekliyorum
Bir piknik dönüşü gelip bu köprüden geçersin diye bekliyorum

(1964)

SOMUT

Bağda bahçede evde
Gezinmiyor ki o yüksek öfke
O savaş kokusu av hali
Mutfağa kilere dönük av borusu

Her eşyanın bir konumu yok evde
Mirasın mirası çocuk sesleri
Geceyle ışıkla o tabiatüstü yarış
Soğuğa sıcağa o insanüstü tepki

Tüyü onurdan horoz
Yankılı at gözegöz köpek
Pınar hışırtılı kedi
Ve evin mercan gözlü fareleri

Su indi bozuldu barış
Değişti insan ören çizgi
Kışsa bir şimşek gibi geldi
Eve kar yağıyor boyuna şimdi

(1965, Mayıs)

TAN

Akşama kalyon kalyon çıkartma yapmış gibi
Toz içinde kırıldı bir güvercin
Bir yeşil çizgi ve bir palmiyenin
Eğilip de bir kelime söyleyişi ovadan

Gecenin öğleye düşüşü yuvadan
Kılıcın patlayıp donuşu durmadan
Bana bir bildiri büyü sultanından
Kızıl bir yıkılış çürüyüşten de ileri

Mor bir suda eridi eridi eridi ışık
Aya bakıp öksürdüm öksürdüm öksürdüm öksürdüm
Gül vakitlerinin hükmünü sürdüm
Sur dibi bir kıyamet kopuşunda

(1965)

YAZ

Kara incir ve nar
Piran ülkesinde bir pınar
Suyunun derin sülüklerden
Örülmüş saçları var

Yazdı arabayla geçtik
Bir yılda iki kere Dicle'yi
Köpek boşluğa uludu uludu
Ve teslim oldu uslu suya
Ve köpekle Dicle bir süre
Birbirinde eriyerek aktılar
Ve urganla bağlıymış gibi arabaya
— Sırtında nehirden bir kaç parça —
Korkunun yapraklarını birer birer bırakarak suya
Ulaşıp bir portakal ağacı gibi durdu
Evimizi andıran arabanın yanına
Araba araba yürüyen ocağımızdı
Tersine dönmüştü yalnızca

Tekerleri de bir kışlaydı
Seferberlik ölülerinden bir kışla
Köpek gibi sevinçliydi yerinde duramıyordu o da
Giderek bir Piran'a gelerek bir Piran'dan
Aşıyordu samur Dicle'yi doğudan batıdan
Ama Piran geride kaldı
Ashab-ı Kehf mağaraları kapandı
Veliler yağmur ateşlerinde yandı
Çocukluğun o Dicle kokan bir yılı
Yeniden yapılan o eski kasabada kaldı
Şimdi bir surdayım yüzüm yağmur gibi çizgili
Ölü bir kaynakta ama asıl ölü benim
Savaşta ölmedim
Savaşmamak için öldüm

Namazı gördüm namazı
Cayır cayır yakıyorlardı
Bir kaç milât adamı
Kızgın bir arı oğulunda

Elim bir ak at oldu
Burda savaşmak şart oldu
Tam öğlen vakti

Namazı uzatıp alana
Kopyalana kopyalana
Döndürmeli bir çağlayana

İçinde mermer ekili yaz tarlasını
Kanatlarında doğuyu karartan yarasasını

Duvarlara yazan gecenin anayasasını
Ağaçlaşan ve ağaçkakanların yediği hastasını
Gel de bir alacakaranlık gibi yanaştırma yanına
...Yaz geceleri yusufu tutun kuşlarını eritirdim
Kuşluklarda halamın bir vakit fazla namazından
Açardı gök sofrasını mucize annesi
Kadınları yalnız kadınları buruşturan akrebi
Parmakların ucundan emilerek alınan zehri
— Hiç çatlamamış dudakların aldığı zehri —
Ben hiç emmedim amma dudağımda
Kaynar o yaz akreplerinin izi
Kelimelerime ve şiirime hep o
Çocukluğun zehri
Kurtaran zehir karışır
Tutkal gibi yapışır
Kanalların ve kanadaların
Kayaların ve havuç uçlarının
Narın ve karıncanın
Suyun ateşin ve yaranın
Kırık köpeğin ve devrik boğanın
Ateş varlıklarının su yaratıklarının
Kiraz yazılan vişne çakılan yazıtlarının
Cin atasözlerinin peri sayıklamalarının
Meryem gibi doğurduğu o uyurgezer yazlar

(1966)

BAHÇE GÖRMÜŞ ÇOCUKLARIN ŞİİRİ

İlkin sakin kiraz bahçeleridir andığım eski günlerden
Şehrin çocuklara mahsus kaydıraklardan olduğu
Fi tarihinde kutsal sözleri kale almadıkları için
Harap bırakılmışlar tabiatüstü güçlerle

Bir kere elime aldım mı çocukluğumu
Üstüne kerâmetler yazılı derilerde
Geleceği bildiren derilerde
Başlar yeni bir mantığın bağbozumu

Paganini bakışıyla ölümü inkâr eden
Anneleri şaşırtan çocukları büyüleyen
Sevimli kâhinlikleriyle fakirleri sevindiren
Ve siz ey çingene kadınları

O yıllar savaş yıllarıydı geceleri karartma
Gündüzleri fırın önlerinde birikirdi halk
Biz çocuklarla büyükler arasındaki fark
Bir yanda şehir bir yanda kiraz bahçeleri

(1965)

ÖDÜNÇ GECE

1.

Ay kesik yol urgan urgan bu gece
Bin yıllık yağmur toptan yağmış gibi
Tevrat'tan bir yaprak kopmuş
Ölüme bulaşmış akşam yemekleri

Bu gece eşsiz bir duvar devrilmiş
Şurda burda rüzgâr yamyamları türemiş
Gümüşlü horoz gürültüleri işitilmiş
Ay yeşil bir yaprak gibi inmiş yere

Ben bu gece çok çıraklık ettim
Yarılan yağmura aşılanan ateşe
İnsanları birden gökyüzüne ayarladım
Gecede bir göz oldum bir sabah doğurganı

2.

Bu gece ölüler şehri terketmiş
Otomobil tekerleğindeki hava gibi
Ateşin üstünde bir topak kar
Mezarları bir şimşek ikiye bölmüş sanki

Bu şehir yerden bile ağır bu gece
Altında bir tek ölü olsun kalmamış
Ölenlerdir incelten hafifleten oysa
Uçacakmış gibi yapan şehirleri

Ay kesik ve ben yiğit bir kabir eriticisi
Geceleri dolan üstün ve tembel bardak
Cami dolaylarında sur kapılarında
Toprak kaçkını ölülerin toplayan tüylerini

(1965, Eylül)

GÜZ ANITI

Bu yıl gene güz tabaklanmış
Bir üzüm yatsısıyla işe erken başladı
Bulutu erken tuzladı fırçaladı
Yağmuru horozlar gibi vakitsiz öttürdü
— Bu yağmurun başını derhal kesmek gerektir —
Deniz büyük bıçaklar altında
Üsküdar kasaplarının amansız bıçaklarıyla
Pastırma gibi doğrandı
Sabah artık çiğ et gibi
Kuşluklar maymunların elinde dinamitlendi
Yüzü kıpkırmızı çıktı koyunlardan
Kuşkusuz tepelerin öğle güveyileri
Birden bastırdı ayın dalgınlığı ikindileri
Ve akşam o benim çekilmez dostum
Konuşması bir çanı andıran dostum
Sirk kaçkını bir kaplan gibi geldi
Geldi geldi de ne oldu
Geldi geldi de yanıma
Çok zina yapan yaşlı çirkin bir kadın gibi çömeldi
Ama ben onu bağışlayamam bilsin bunu iyi bilsin

O eski bir göçmen değil mi
Onu üstüne yazacak ben değilim
Ona gerekli belgeyi veremem
O kâğıdın sabrı da yok yanımda
O sabır kentini yakan da biraz
Kendi çocuklarıdır
İyi saatte olsunlardır
Babasız bebek kümeleridir
Hadım seraplar iğdiş sanrılardır

Bu yıl gene güz
Geçer gibi bir savaşın çatı katından
Yakıp günübirliğin kurşunî tozlarını
Tifo samanlarını
Yeni ev badanasında
Sarhoş ve sarsak
Boşalmış bir plaj soluğuyla
Tezelden çıkageldi
Geldi geldi de ne oldu
Üzümü atlayıp şaraba geçti
Anlar mı ki
Üzüm şaraptan biraz ötededir
Şarabı bırakmak biraz daha öteye gitmektir
Görünmeyen bir sancak taşımaktır
Bağların bir yıllığı
Kurutulup kış boyu evlerde
El altında tutulacak
Lâmbalanacak
Kış gecesi bağa lâmba takılacak
Ve
Yıkık bir sonbahar duvarıdır eşek
Geçen yaz ve gelen kış heybelerinde

(1965)

GÖK GÜRÜLTÜSÜ ANITI

Keçiler keçiler incil sesli keçiler
Krom yüklü bulutlar geçince
Birikince kül duman sis çamuru
O ses o et yiyen ağaçların
O eski şehirlerin yıkıntı sesleri
O putların alacakaranlığı
Yağmurdan önce yere dökülünce
Gökteki birikintidir gökteki birikinti
Gökleşmiş birikinti
O kılıç birikintisi
Göğün öfke kıvamı al basması
Şiddetli gül özü gül toplamı
Bir ikindi vakti
O gök gürültüsü işitilince
Aşınca mermer kulakları bile
Keçiler kafatası çıngıraklı keçiler
Kaçar kaçarlar dağa doğru

Yırtınsa da olduğu yerde bekçi köpek
Çoban kavalı üflemekle eritse de
Dağın yankı kovanı gök sesi
Çınlayınca doğudan kuzeyden batıdan
Kalaycılar kuyumcu eskileri
Bulut içinde donatınca çarşı dükkân
Yağmurdan önce çalan bulutun çanı
Şiddetli meleklerin şiddet meleklerinin
Bütün şehirlere ilkin giren borazanı
İsrafil'in sûrundan küçük bir dünya örneği
Kulaklara giren rüzgâr beyazlığı
Yaz annelerine yatakları kaçırın diyen en yabancı
Bin kollu taş yontucusu gök işçisi
Elektrikten balyozunu sallayınca
Kımılların ürküttüğü dut düşer
Nar Tanrı Cennetine yaklaşmış gibi
Bütün verimiyle daha erken kızarır
Anlar ki dönmeyecek o genç nişanlı
Dönmeyecek askerden anlar bunu evin kızı
Ve çarşıda pazarlık bir an için sona erer
Ve bir şehir büyüklüğünde bir tabut
Bacaların siyah ellerinin üstünde gider
Ve çocuk der anne bu bağıran
Hayvanın adı ne
Cevapsız bir sorudur bu
Ama çocuk bir boğa gibi düşünür onu
Korkar bu sesten evin ocağına yaklaşır
Ve ocakta ateş daha bir
Yaşlı ve karanlık bir incirdir

Deniz bir sancak gibi sallanır
Bir savaşta yere düşmüş de

Düşman atlarınca çiğnenmiş
Olmaktan güç kurtarılmış gibi
Ve ağaçlar birden duyarlar toprak anayı
Benimserler biraz daha köklerini yapraklarını
Bir gül kırılır ve düşer yere güllerin akşamı
Bir kuş ilk defa uçar ve başarır
Konmaz artık sivri olmayan hiçbir yere
Bir bulut kopar ve alçalır
İçinde açılır yamyassı bir ayna
Ve kayalar hep kendilerini seyreder orda
Dağın bütün madenleri
Bir akşam kervanı gibi toplanır
Usta sesini yükseltmek zorunda kalır
Çocuksa her vakitki gibi sıkışmıştır
İzin isteyemez öylesine sıkışmıştır

Bütün alınlar yere değer
Caminin bir saçağı düşer ansızın
Namazda Gök Gürültüsü Sûresi
Bir kılıç gibi kınından sıyrılır
Boyuna yeşil kavisler çizen
Bir kemer mimarı olur havada
Gök şehrin üstünden bir tank gibi geçerken
Ses sezer yeni heykel olma dileklerini
Ağ ağır ağır çekilirken
Usul usul o göğün mucizesi
O sonsuzluk ipinin yağı
Büyük Yağmur boşanır zincirinden

(1965, Aralık)

KIŞ ANITI

Ben çok yılan sarf ettim yaz anıtına
Bir çığ yuvarlayacağım kıştan yana
Sabahı yakalayan değil bir kızın ağzındaki
Bir kızılay bayrağı gibi şimdi
Gökten dimdik evrensel kefeni indireni
Deniz benim hemşerimdir
Ama yalnız yağmur basbayağı arkadaşlık yapabilir
Bana ve benden öteye
Tabiatı teneşire o yatırır o yıkar
Bir ölünün başında kırılan bit gibi
Göğe saçılan yağmur kepekleri
İlkin seni kendine hazır bir hale getirir
Sonra sana söyler söyleyeceğini
Sonra sana bir ırmak kıyısında
Uçmuş ölülerini bir bir gösterir
Sudan çıkarıp çıkarıp anıtlarını
Amyanttan tabletlerini

Ölmeyen ölülerin vardır onları da
Şu ellerinde kılıç sallayan babandır
Doğu çıbanları tarlalarının çiftçisi
İki cihan savaşının tek hamalı
Her ölümün yöresinde bir ışık gören
Şimşek aydınlığında saate bakan geceleri
Ömrü boyu yol yaptı kayalardan
Elmasla evlere uygun cam kesti
Yoksul evleri onunla pencerelendi
Her sokak onun eliyle çeşmelendi
Lâmbasız komadı odaları
Gömleksiz bırakmadı çocukları
Seraplara alıştırmadı kadınları
Yeniledi onları ama yeniliğe adamadı
Sonra anne kiraz hali kardeş teyze dayı
Amca hala gelip olurlar bir bir kışın halkası
İşte kış böyle iğnenin deliğinden geçer
Arasından yağmur çizgilerinin
Develerin tabanını dağlar
Sen geçmiş mutlulukların zehirli memesini emmeden
Daha buraklı köşklerin vakitsiz çayını içmeden
Daha o meşhur kirliliğinden
Tramvay kovalarından aktarılmış sularla arınmadan
Sallapati yürüyerek mezar taşlarını devirmeden
Sama karışıp incirleri incitmeden
Düşlerinde akrepleri öpmeden
Yağmur seni saydam bir kulağa çevirir
Ey göz beni gör ey kulak beni dinle
Şimşekle yazılmış kitapları oku
Ateşle biçilmiş ekinleri topla
Öğünme gölgesi toy bir tavşanı andıran ellerinle

Ben olmasam göğü bile ekşitirsin vehminle
Bıraksak el korsun yanardağlara bile
Akşamı bahşiş verirsin bir yemekte

Yağmurdan sonra karın saltanatı gelir
Kar köpüklü bir deniz gibi kendini yükseltir
Çamları sürüsünü bekleyen çobanlara çevirir
Dağları gökten inmiş bir sütuna döndürür
Dokuz buyruk levhasına Musa'nın sağ eline
Eşyaya vurmuş bir miraç gecesine
İkiye bölünerek ceylan doğuran aya
Güvercin heyamolalarıyla ilerleyen Ayasofya'ya
Karın saldığı o beyaz kentin bulanıklığında
Az raslanır bir mutluluk sularında
Birden o yırtıcı sise düşersin piramidin tepesinden
At ki ayağı burkulmuştu yıldızların devrilmesinden
Güneş ki yalnız nedense ısrarla hep o ata vuruyordu
Adam ki elleri acı çeken atın sağrısında
— At ki o elin şifalı ışıklarıyla yaşıyordu —
Sana bir tabutun çivilerini çakar gibi
Kelimelerini zeytin taneleri gibi seçerek
Eski bir yazıt gibi birer birer söylemişti:

"Şam ve Bağdat kırklara karışmıştır
Elde kala kala bir Mekke bir Medine kalmıştır
O da yarım kalmıştır
Urfa ufala ufala
Bir pul olacak çarpık balıklar üstünde
Belki bir toz bulutu
İstanbul'a küflenmiş
Bir Avrupa akşamı dadanmıştır
Eski şehirlerin kimi göğe çekilmiş

Kimi yedi kat yerin dibine batmıştır
Yavaş yavaş çiseleyen yaz yağmuru Babil'dir
Lût şehri ansızın gelen gök sesidir
Bardaktan boşanan İskenderiye'dir
Isparta bir güz kırağısı Kudüs bitmeyen bir kış
Roma her şimşek çakışında bir kere daha yakılır
Atina'yı bir lodos çizer ufuklara
Sonra birden silinir ters dönmüş bir fırtınayla
Bir boğa rüzgârıyla sabahın lâmbası bir poyrazla
Nuh şehri boğulmuştur
O kurtaran geminin enkazı yoktur
Çünkü o gemi ölmemiştir
Bir şelâle üstündedir sağdır dipdiridir
Bir yay gibi yeni bir çağa gerilmiş
Bir tufan öncesinin telâşı içindedir
Üflenecek Sûr için kulağı kiriştedir
Her deprem ölü bir şehrin öfkesidir
Zavallı bir diriliş girişimidir
Eski olan kendini yapmak için
Yeninin düzgün taşlarını devirir
Böylece gündüz bir kere daha taşların altında kalır
Afrodit'in heykeli tam ortasından biçilir
Putlar öğlenin yüksek fırınında erir
Bir mangal dolusu kül haline gelir
Her deprem sanki muzip bir tarihçinin işidir"

At doğruldu başını daha dik tuttu
Adam doğruldu atın ipini tuttu
Gün doğruldu doğu kubbelerini tuttu
Ve humma yeli üfürdü atlı adamı güneşle birlikte
Senin önünde kaldı yalnız uçsuz bir yol ve bucaksız bir ülke

(1966)

FIRTINA

1.

Yağmuru şarap yapan bir gece yarısı
Çenemden öteye bir gece yarısı
Yeni bir teknikle
Ay yalvarıyor sulara

Yağmurdu zeytin şarabıydı gece tekniğiydi
Ay gölgesi bana vuran bir at kükremesiydi
Fırtınada dönen yağmurun ayakkabısı pelerini
Şarabın şapkası gecenin geceliği
Şapka ki şaraba ait
Kıyıda balık avlayan bir deve fırtınası
Uzamış yer boyu buğulaşan ölülerin sesi
Tepeleri öttüren saydam saçlarının seli
Ben her taşı beş yüz yıl önce konmuş
Bir camiye tutunarak buluyordum kendimi
Bir yağmadan böyle kurtarıyordum kendimi

2.

Sayfalar uçtu yaprak dağ kelime
Çocukların yüzü eğilip kırılıp çarptılar birbirine
Ne fırtına kuşları kadeh gibi tutuyordu elinde
Döndürüp döndürüp boşaltıyordu mermere
Kent kemiriliyor ya üstten tepeden
Her tırtığında ölen evrensel bir lehimli beden
Artık ışık ateşin kemiğidir yalnız
Tüyler yemişi kumdur içtiğimiz yunduğumuz
Kibrit dünya kibriti söndü arının ağı parçalandı
Çölün tarihi tükendi
İki deniz arasında
Ve bütün sular yerine
Şiir seçen cins kulaklar adına
Çalışmaktadır çarpılmış bir fırtına
Develeri ata ve atı yılana
Çeviren bir fırtına
Bütün canlılar yılana dönüp
Fırtınanın özü olup aktılar
Tozları ki gözlerimizdi
Islığı sesimiz çığlığımız
Doğura doğura gidiyordu fırtına
Analardan aldığı büyük analıklarla

3.

Köprü çöktü çürüktür denizlerin sesi
Çam salyalarından zeytin duraklarından geçtik
Gülün üstüne şarabın altına doğru geliyordu ak fırtına

Denizin ötesinde bir dağ ve bir ülke var
Bütün geçmiş zamanların köleleri ordadırlar
Vakti ayışığı gibi harcayanlar ordadırlar
Poyrazı yazı diye okurlar
Dünyaya dair bilgiler kitabıdır rüzgâr
Haki bir bildirimdir lodos onlardan bize
Bir savaş günlüğü gibi kesin ve keskin
Bir çinlinin sesi kadar kirli hileli girişik ve girişkin

4.

Yeni değil eski bildik bir fırtınadır bu
Odisseus bunda erdi suların yedi türlü sırrına
Sanıkla ölü arasındaki farka
Öç bilgisi ustalığına
Batmışız gün olmuş boğaza kadar
Her öç kumunun gelip yerini aldığı bu akışa
Bir üfürüşte bütün evleriyle ve eviçleriyle
Tersine döndüğü Âd ve Semud'un
Ki yerden yüz metre yukardan
İçeni kalmamış aptal bir şarap
Boşanmıştı bir şehir ölüsünün üstüne
Sarı koyu bir lekedir o şimdi bile
Ağırbaş taşlar üstünde
Suyunda balık olan Nuh halkı battı
Firavun'un erleri eridi
Sesinde çalınmış bir çığlığa dönüştü
Lût'un sesini çeviren kırıntılar
Ne eş ne dost tanıdık fırtınadır bu

Babil'in bağlarını dağıtan yağmacı
Yüzünün kayamsı çizgilerinden tanırız onu
Mezarlarımızı eşeleyen kaynar tırnaklarından biliriz
Yahya Peygamberin başını alıp kaçıran da o
O kesik kutlu başın kanları aka aka
Söyledikleri şimdi bile kulaklarımızda
Çınlar çağın helezonlarında

KORO

Oyun oynandı iyice
İnandı kandı büyüye
Bir karnaval gecesinde
Belkıs sattı saçlarını

Gecenin en kanlı anı
Altın tepside olanı
Yahya'nın başı sandı
Sattı saçlarını Salome

Horoz ötene kadar
Şafak sökene kadar
Güneş doğana kadar
Belkıs sattı saçlarını

Ah gök çatıyı çökerten
En kalın sûru delen
Yerin altından gelen
Bu Yahya'nın sesinden

Bu Yahya'nın sesinden
Sesinden öfkesinden
Karınca vadisinden
Hüthütün belgesinden

Kentten ulu bir çölü
Çarmıh gibi yüklenen
Kutlu bir dertle gelen
Musa Yahya İsa'dan

5.

Deniz uzayıp elipsleşti
Akşamı yaklaştırmayan bir alacaaydınlıkta
Akşamı yukarda tutan
Çanların üstünde durduran
Kuşların tepesinden kaydıran
Tepesinden aşıran
Ürpermiş tüylerinden kaydıran
Geceye bir saman giydiren zaman geldi
Fırtınanın hazırlığı tamdır tayfı belirmiştir

Yılan sıcaklarına son göğün kalayı doldu
Dağ tepti
Küf kabardı
Karikatür eridi

Dünya bir köy köpüğüdür

6.

Fırtına yeşil fırtına kızılağaç ve öteden
İnsan çiçeklerinden peri tüveyçlerinden
Yoksul kadınlar yemeğinden
Kırağı vurmuş gebelerden
Darağacındaki iplerden
Üstüne tan ağarmış genç yataklardan
Heykelkıran güzünden
Babasız çocuk bebeği
Pars stili

"Ay kurumuş bir hurma dalı..."

Taş dayanmaz ağarsa üstüne bir tan
Heykel dönemleri geçti ağladılar ve ben duydum

7.

KORO

Üzüm kurusuyla açılmış oruç
Başına çiğ yağmış namaz
Bu fırtınanın önünde
Bunlardan başkası duramaz

Ufukları tozdan arıtan
Ateş sularında yunmuş
Şehit gömleğinden başkası
Duramaz bu fırtınanın önünde

Getirin bütün savaşları getirin
Tarihin özünü yakın denizde
Yalvarış seslerini biriktirin
Akıtın bu fırtınanın önünde

Bu fırtınanın önünde
O çocuktan başkası duramaz
O kabartacaktır toprağı
Bir dağ kurarak ölülerden

Kur'an sayfalarından inen
Büyük melekler ordusu
O gencin önünde arkasında
Yürürler bu kadim fırtınaya doğru

8.

Fırtına kömürdü elmas oldu
Gül açıldı insan oldu
Bülbül çerden çöpten atladı
Her sabah yağmur demetlerini
Derlemeye çağıran benim o biçiliş sesim
Kayalarda yeniden ulu bir yuva yaptı

Ekin gibi biçildim öldüm ama dirildim
Kemiğin ve etin ateşini attım öteye
Sûrelerin gözlerine alıştım bir asma kütüğünde
Üzümde çelikte ve bozkır adağında
Tarlaların bile deliklerini dolduran
Yalnız ayışığından ürken
Ayın bölünmesinden ürperen

Ay bölününce üşüşecek o gök erlerinden
O ululuk yeniçerilerinin konuşmalarından sakınan
Alıştım o fırtınaya

Artık bu dünyanın enine
Bu dünya yüksekliğince
Bu dünyanın derinliğine
Kendimi bir avuç buğday gibi
Öfkeyle direnerek ve güvenerek
Savurabilirim

Savrulabilirim
Ben yeryüzü harmanı

(1966, Kasım)

OVA

Arılar evin penceresine yerleşti
Perdeler tül perdelerse örümcekler sağolsun
Yemek arkadaşımız genç bir gelincik
Öğrenememiş göze batan bir korkmayı bile

Yağmur biter sesi bitmez çatıda
Bir uğursuz rüzgâr gibi uğuldar
Ağaçlar güz gelmeden solar
Yapraklarını dökerler bir cüzzamlı gibi

Biliyorum bekliyor uyku beni
Yarısı düşlerden kavrulmuş bir yatakta
Öyle durur bir düşman gözcüsü de
Ve ormanı tükenmiş aslan baba

Bu kentte ve başka kentlerde
Bize uygun ev yoktur
Kutlu evlere uymayız biz de

Ölsek yeraltını yadırgamayız
Kurtulmuş da oluruz
Paslı somyaların
Aç köpeğinkini andıran
Diş gıcırtısından

Sabah kalkıp da tartılsak
Bilge bir kantarda
Biraz eksilmişizdir
O kadarını yatak yemiş

Bir ülke de işte böyle kalkıyor ortadan
Halk artsa da çoğalsa da
Evler göğe ulaşıp yitiyor

Geçenlerde gözüme bir at ilişmişti
Tunç bir ırmağa bakıyordu boyuna
Suda geçen en küçük böceklere bile
Hayret ediyordu hayrandı sanki

Görüyorum tabiatta her yaratık
Kolaylıkla kayıyor tepelerde
Tepelerde gün sağ ve dipdiri

Tepelerde karlar taze üzüm kılığı
Evinde donmuş olan
Cihan savaşı atılısı
Islak kepenkli çarşıya yağmıyor

Cami camlarında
Bir namaz azığı buğusu
Genç bir ermişin düşü
Seçiyor doğuyu batıyı

Petrol rengi bir bengisu
İnsan yüzünün aklığında
Deve yüzünün konukluğunda
Baba kesimlerinde ana ovalarında

Tabut tersine dönmüş iyice
İçi boşalmış da insandan
Sabun barışı düz yatıştan
Küçük liman konuşmasından
Ödevi bitmiş zeytinyağı tükenmiş deriden

Uçmuş mağaraları doğumlara
Ölüm doğumlarına sur yağmurlarına
Hac dönüşleri ışıldağında
Al tutmuş atlar avına

Kes sesini kitap çobanı
Sen nasılsa arta kalmışsın
Ortaçağın çılgın asmalarından
Ürküten bir şarap gibi

(1967)

İÇİNDEKİLER

ŞAHDAMAR

9 Kar Şiiri
11 Şehrazat
12 Karaçay'ın Türküsü: Danseden İki Kardeş
14 Şahdamar
17 Kara Yılan
19 Ötesini Söylemeyeceğim
23 Pingpong Masası
24 Lili
26 Köşe (1.- 5.)
31 Çay
33 Kapalı Çarşı
35 İnci Dakikaları
37 Sessiz Müzik
38 Veda
40 İlk
42 Tut
44 Tahta At (I.-II.-III.)
46 Sultanahmet Çeşmesi
48 Kan İçinde Güneş

KÖRFEZ

53 Balkon
54 Deniz
55 Yoktur Gölgesi Türkiye'de
56 Kutsal At (I.-II.)
59 Sabun Yası (I.-II.)
61 Telefon Farkı
63 Festival
64 Anneler ve Çocuklar
65 Sevgi (1.-2.)

67 Ben Kandan Elbise Giydim
Hiç Değiştirsinler İstemezdim
68 Eski Kirazın Gereği
69 Büyüyüp de Çocuk Kalmak
70 Çocukluğumuz
72 Samanyolunda Veba
74 İpin Ucunu Kaçıran İnsanlar
76 Batış
77 Kanarya
78 Kalorifer
79 Yapı Aralıkları
80 Kapamak İçin Gözlerini
81 Rubailer (1.-2.-3.)
82 Çatı
84 Av Edebiyatı
89 Reklâmlarda Yaşama
90 Şehzadebaşı'nda Gün Doğmadan
93 Küçük Na't

SESLER

97 Sesler (1.-6.)
103 Köpük
115 Kav
119 Somut
120 Tan
121 Yaz
124 Bahçe Görmüş Çocukların Şiiri
125 Ödünç Gece (1.- 2.)
127 Güz anıtı
129 Gök Gürültüsü Anıtı
132 Kış Anıtı
136 Fırtına (1.- 8.)
144 Ova